Št. 34. Maribor, dne 4. julija 1907. Tečaj XLI.

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. – Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Iz državnega zbora.

Pritisk na galerije še je vedno tako velik, da si morajo celo poslanci za svoje pristaše oskrbeti par dni prej vstopnice, če sploh hočejo koga spraviti na galerijo. Vse hoče videti „nove može“, katere je avstrijsko ljudstvo poslalo na Dunaj, da mu delajo postave. V četrtek dne 27. junija je položila vlada začasni proračun na zbornično mizo in vstal je ministerski predsednik, da priporoči poslancem, naj proračun sprejmejo. Poslanci so se hipno vzdignili s svojih prostorov, hiteli proti ministerskim sedežem ter obkolili ministrskega predsednika barona Beka, da ga bolje slišijo. Baron Bek je izredno velike, precej vitke postave, oblečen zelo elegantno, kakor je sploh vse njegovo gibanje in vedenje izbrano, nekako premišljeno fino. Baron Bek je izboren govornik, njegova beseda je visoka in krasna, izraz večkrat duhovit. Moti poslušalčevo uho le hripava barva njegovega glasu.

* * *

Baron Bek ni razvijal ob tej priliki svojega programa, kakor je sicer navada, kadar se položi proračun na zbornično mizo. Ni mu tudi tega trebalo, kajti cesarjev prestolni govor je za sedaj njegov program, dokler mu ne bo zbornica vsilila drugega programa. Pozival je poslance k delu, ker ljudstvo pričakuje dela. Priznal se je kot konzervativnega moža, katerega loči globok propad od socialdemokracije. Rekel je, da se ni vstrašil velikega števila socialdemokraških poslancev, kajti rajši jih vidi v zbornici, kakor zunaj zbornice. Poslance, ki niso socjaldemokrati, je opozarjal, da se morajo temeljito prijeti v zbornici boja, ako hočejo drugokrat pri volitvah drugačnega izida. Baron Bek je previdno, a vendar dovolj razumljivo povedal, da je odločen nasprotnik socialdemokraške stranke. Socialdemokrati so stali okoli njega in so tiho poslušali ministrove besede.

Kakor hitro kak minister izgovori, tedaj se zbirajo poslanci v gruče ter povedo svojo sodbo o slišanem govoru. Sodba o Bekovem govoru je bila kratka: S svojim govorom ni nikogar pridobil, a tudi nikogar posebno odbil. Niti socialdemokrati mu niso zamerili, kajti to ve vsak otrok, da Bek ni socialdemokrat.

* * *

Ko je Bek končal svoj govor, kmalu potem se je začela razprava o nujnem predlogu, naj se spravijo gmotne zadeve naših dežel v red. Naše dežele so hudo zadolžene in nihče ne ve, odkod dobiti denar, da se plačajo dolgovi. Tudi v razpravi nihče take čudežne rastline ni odkril. Socialdemokraški govorniki so pravili, da bo boljše, ako se upelje tudi za deželne zbore splošna in enaka volilna pravica. Na to pa je vstal minister Binert ter odločno izjavil, da vlada te volilne pravice ne bo upeljala v deželne zbore. Govoril je svoj prvi govor ob tej priliki tudi ljubljanski župan Hribar. Splošno so bili pa poslanci razočarani, kajti pričakovali so iz njegovega govora nekaj strokovnjaškega znanja, a bile so le prazne besede. Govoril je tudi za zboljšanje učiteljskih plač. Dr. Ploj mu je prišel čestitat.

* * *

V seji dne 27. junija je dr. Korošec predlagal, naj se prošnja slov. kat. akademičnega društva „Danica“ pridene stenografičnemu zapisniku. Svoj govor je začel v slovenskih besedah med burnim odobravanjem Slovencev in Čehov. Celjski Markhl je hotel delati mejklice, a ga je dr. Benkovič brzo zavrnil. Korošcev predlog se je sprejel.

* * *

V različne odseke so bili še izvoljeni izmed Slovencev: v proračunski odsek dr. Korošec in dr. Žitnik; v legitimacijski odsek dr. Šušteršič in dr. Benkovič; v podporni odsek Roškar; v imunitetni odsek dr. Hočevar; v odsek za opravilni red dr. Šušteršič.

* * *

V petek dne 28. m. m. se je začela razprava zaradi kaznovanja treh nemških uradnikov. Nemci so trdili, da so bili zaradi političnih zadev kaznovani, finančni minister pa je izjavil, da so se pregrešili v službi in bili le radi tega kaznovani. Sprejel se je nazadnje predlog, naj predloži vlada zbornici načrt, po katerem bodo uradniki avanzirali, se nadzorovali, kaznovali itd. V tej razpravi je govoril tudi prvič grof Sternberg. Novi poslanci, ki še ga niso slišali, so se hitro zbrali okoli njega, pa tudi stari poslanci so ga radovedno obkolili, kaj bo neki novega povedal. Napadal je v šaljivih in resnih besedah vlado ter socialdemokrate. Vladi je očital, da se preveč udaja socialdemokraškim kričačem. Razven socialdemokratov je imel pač vse druge poslance na svoji strani, kateri so mu tudi mnogi po govoru čestitali.

Dr. Benkovič je stavil nujne predloge za podporo občinam Jurklošter in Okroglice, Radež ter Loka.

Zaupnice našim poslancem, nezaupnice dr. Ploju.

Kozje. Izjava. Odbor „Katoliškega političnega društva za kozjanski okraj s sedežem v Kozjem“ sklenil je v svoji seji dne 26. junija soglasno, da navdušeno pozdravlja ustanovitev „Slov. kluba“ in možato postopanje poslancev, ki so ostali zvesti načelom „S. K. Z.“ ter jim izraža svoje popolno zaupanje. Zajedno pa je društvo primorano, obsoditi korak gospoda dvornega svetnika Ploja. Edina poštena posledica njegovega ravnanja bi bila, da gospod dvorni svetnik Ploj svoj, od „Kmečke zveze“ priborjeni mandat položi v njene roke nazaj.

Temu sklepu „Katol. političnega društva“ se soglasno pridružuje kozjanski okrajni odbor „Slov. kmečke zveze“.

Odbor.

* * *

Konjice. Izjava. Odbor „Kat. političnega društva za konjiški okraj s sedežem v Konjicah“ sklenil je v svoji seji dne 30. junija soglasno, da navdušeno pozdravlja ustanovitev „Slovenskega kluba“ in odobruje pristop poslancev „Slov. kmečke zveze“.

Odobruje pa tudi sklep odbora „Slov. kmečke zveze“, ki je izrazil g. dvornemu svetniku Ploju nezaupnico, ker se je izneveril njenemu programu ter se ločil od svojih tovarišev-poslancev, izvoljenih na istem programu. Odbor.

Politični ogled.

— **Predsedništvo drž. zbora pri cesarju.** Cesar je sprejel dne 30. m. m. v posebni avdijenci predsednika in podpredsednika državne zbornice, ki so se mu zahvalili za potrjenje volilne preosnove, za preosnove, napovedane v prestolnem govoru in mu obljubili, da bodo delali na to, da bo zbornica uspešno delala. Cesar se je zahvalil in izrazil željo, da bo zbornica plodonosno delovala za prospeh in blagor države ter vseh avstrijskih narodov.

Podlistek.

Cesarica Charlotta meksikanska in Napoleon III.

O nesrečni vdovi meksikanskega cesarja Maksa, ki je dne 7. junija dovršila 67 let svoje dobe, dohajajo poročila z grada Bonchont pri Bruselju, da je duševna nje bolezen dospela v poslednji dobi do vrhunca in pričakuje se vsaki dan, ko jo bo osvobodila smrt strašnih muk.

Cesarica Charlotta, sestra kralja belgijskega, spada med one vladarice, kateri usoda ni prizanesla nobene boli, nobene prevare. Z vrhunca blaginje pahnjena je bila v brezdno neizmerne nesreče. Kot soproga Ferdinanda Maksa, avstrijskega nadvojvode, uživala je najkrasnejo rodbinsko srečo. Znano je tudi, kako je Napoleon III., hoteč oblast svojo razširiti za oceanom, ponudil Maksu meksikanski prestol, zajedno mu je obljubil vojno pomoč, ker je bila v deželi močna republikanska stranka, ki ni hotela Maksa priznati za cesarja. Vlada Napoleonova pa je varala Maksa o pravem mišljenju ljudstva, ki ni maralo cesarstva, in tako so cesarstvo vzdrževali francoski vojaki in peščica prostovoljcev, katere je cesar privel seboj iz Avstrije, med katerimi je bilo mnogo Slovencev.

Na Francoskem je v tem naraščalo nezadovoljstvo, da se Francoska vmešava v meksikanske zadeve. Na stotine milijonov pogoltnilo je brezvspešno to podjetje. Javno mnenje je pritiskalo na cesarja, naj pokliče nazaj francosko vojsko in s tem je vzel novemu cesartvu glavno oporo. V Meksiki je vzplamtel javni odpor zoper cesarstvo na vseh straneh. Napoleonova hiba se je maščevala na žrtvah njega politike — Maksu in Charlotti.

Poslednja se je vrnila nazaj v Evropo in prosila pomoči za svojega soproga, a zaman. Napoleon je sklenil, da ne stori ničesar več za meksikansko podjetje in ostal je mož beseda. Le nerad je Napoleon III. pripustil cesarico Charlotto k zasebni avdijenci. Vedel je, zakaj se gre in ker mu je bila znana nje velika nervoznost, bal se je prav nemilih prizorov.

Jako zanimiv prizor, ki je sledil, opisuje Pierre de Lano, ki ima poročilo o najtajnejših razpravah na dvoru cesarstva, v svojem spisu „L' empereur“ blizu tako-le:

Ko je bila cesarica z Napoleonom III. sama, hipoma preruši običajne formalnosti dvorskih avdijenc in vpraša naravnost cesarja:

„Je-li Vaše Veličanstvo konečno ganila nesrečna usoda, ki je zadela mojega soproga, tako oddaljenega od mene in je li naklonjeno ponuditi njemu pomoč?“

Cesar pomolči, na to z velikim spoštovanjem in iskrenim sožaljem ponavlja:

„Zaveze moje, madame (gospa), so pri kraju in jih ne morem obnoviti. Ne zadošča moja volja v to. Vlada moja in parlament sta odklonila to zahtevo mojo.“

„Ste vladar, sire (gospod)!

„Sem vladar, madame, vladar, čegar povelja se spoštujejo in izvršujejo, ako se strinjajo s koristmi in slavo Francoske. Toda — in Napoleon se razvname — nisem vladar, in biti ne smem vladar, da bi pahnil dežele svojo v tako veliko nevarnost, v vojsko brez konca, ki bi ne imela zanjo kakih uspešnih koristi.“

„Sire, prej niste tako govorili!“

„Prej sem upal.“

„Vi ste upali?“

„Upal sem, da bo cesar Maksimiljan vedel porabiti moč, katero sem mu nudil, da bi ga ljubilo ljudstvo in bi umeval ljudske potrebe in sam dovršil skupno pričeto delo.

„In zdaj?“

„Nimam več tega upanja.“

Mlada gospa se strese, vzpne in potegnivši roko preko čela, stopi korak naprej in reče:

„To je grozno!“

Na to sede zopet tik cesarja in ga prosi prav iskreno:

„Sire, pravijo, da ste dobri, da je srce Vaše odprto vsem nesrečnim. Zadela je nesreča mene in soproga mojega. Imejte usmiljenje ž njim in z menoj. Še jedenkrat Vas prosim iskreno, pomagajte nama in midva vas bova ljubila in blagoslavljala.“

In prijemši cesarjevo desnico, hoče jo poljubiti in zdrkne na koleni.

Napoleon ji odtegne roko.

Zelo ginjen, pripogne se k nji, dotakne se z ustmi nje prstov in de:

„Vi govorite, madame, da je Vaš soprog v veliki nevarnosti. Saj je samo odvisno od njega, da se izogne tej nevarnosti. Ostavi naj deželo zajedno z mojo vojsko in odpove naj se cesarstvu, katero ni bilo drugega nego slab sen.“

Cesarica Charlotta se vspne ponosno:

„Kako, Vi svetujete, sire, mojemu soprogu beg? Beg je nečast — plašljivost!“

„Madame, general, ki se uda, zgubivši bitko, ni še strahopetnež in nečasten. Kaj li ni Maksimilijan v položaju poraženega generala? Storinaj ravno tako. Pustimo puhle besede, s katerimi se ne utvori prav nič pametnega in koristnega. Vi trpite, madame, jako ste razburjeni, prosim Vas, bodite bolj mirna.“

Cesarica Charlotta, zamišljena, še ne posluša Napoleona.

„Nikdar — odgovori z naraščajočo strastjo — ne bo Maks vzprejel tega sveta, nikoli ne bo pobeg-

— **Slika državnega gospodarstva.** Avstrija ima letos 1071 milijonov čistega dohodka (odbitih je 744 milijonov za stroške, katere ima država, da te dohodke zasluži in izterja). Vojaštvo požre na leto 340 milijonov; od vsakega gld. davka se pobira za vojaštvo 32 krajcarjev! 372 milijonov plačuje država obresti državnih dolgov. Za politično upravo in pravosodje porabi država 193 milijonov. Za cesarski dvor plačuje 11 milijonov; za gospodarske namene, za šolo in znanost porabi država samo 143 milijonov; za ljudsko šolstvo in učiteljišča 6 milijonov; pripomniti je treba, da nosijo občine in dežele skoro vsa bremena za ljudske šole. 55 milijonov stanejo vseučilišča, znanstveni zavodi, srednje šole itd. 81 milijonov gre za narodno-gospodarske namene; tržaški Lloyd, parobrodna družba, dobi od teh 7 milijonov. Za obrtno nadzorništvo izda država 668.000 K, za varstvo izseljencev 130.000 K, za izobrazbo obrtnih vajencev 19.000 K.

— **Razdelitev mandatov v odsekih.** V zbornici so se ustanovili razni odseki, v katerih so vse parlamentarne skupine primerno zastopane. V večjih odsekih, ki bodo šteli 52 članov, dobe krščanski socialci 10, socialni demokrati 9, jugoslovanski klub 2, slovenski klub 2, rusini 3, poljsko kolo 6, poljska ljudska stranka 2, nemška zveza 8, Čehi 8, Italijani 1, Rumuni 1 in divjaki 1 mandat. V manjših odsekih s 26 člani pa dobe: krščanski socialci 5, socialni demokrati 4, jugoslovanski klub 1, slovenski klub 1, Rusini 1, Poljaki 3, poljski ljudovci 1, Čehi 4, nemška zveza 4, Italijani in Rumuni 1 mandat.

— **Razmerje med Avstrijo in Ogrsko.** Avstrija je naznanila Ogrski, da prispeva k skupnim stroškom 57.6 odstotkov, Ogrska pa 42.4 odstotke in naj ta pogodba velja do 31. decembra 1907. Ogri pa so predlagali, naj velja pogodba do 1916 in bodo oni plačali 34.4 odstotkov, Avstrija pa 65.6.

— **Na Kranjskem** snujejo sedaj pridno kmečke zveze. Minolo nedeljo se je vršil ustanovni shod „Kmečke zveze" za ljubljansko okolico. Govorila sta katoliško-narodna poslanca Povše in dr. Šušteršič.

— **Na Goriškem** so se vršili minolo nedeljo trije ustanovni shodi „Kmečkih zvez". Vrli goriški kmetje so si ustanovili „Kmečko zvezo" za goriško okolico, za ajdovski sodni okraj in za tolminski okraj.

— **Na Goriškem** tudi snujejo Kmečko zvezo. Povsod se je začel kmet združevati!

— **Črnogorski knez Nikita na Dunaju.** Minoli teden je bil črnogorski knez Nikita na Dunaju. Listi iščejo sedaj vzrokov za to potovanje. Pišejo, da se je knez Nikita sprl s svojim zetom italijanskim kraljem, vsled česar se hoče sedaj okleniti Avstrije.

— **Občinske volitve v Pulji.** V Pulji je dosedaj gospodovala italijanska stranka, ki je grdo gospodarila. Zato so se pri zadnjih občinskih volitvah minoli teden zvezale vse treznomisleče stranke, v prvi vrsti Hrvati, da spodrinejo te izdajalske Italijane. Toda gospodujoči Italijani so delali z nasiljem in goljufijo, da so si zopet pridobili zmago. Zaradi tega se je naredila pritožba in bodo bržkone volitve razveljavljene. Značilno je, da je potegnila socialdemokratična stranka z Italijani.

— **Razburjenje na Hrvaškem.** Imenovanje Rakodzaya za bana je vzbudilo veliko ogorčenje. Bati se je izgredov. Poslanci bodo nadaljevali brezobzirno obstrukcijo. Minoli praznik in nedeljo so priredili hrvaški poslanci po svojih volilnih okrajih shode. Povsod je ljudstvo odobravalo njih boj za narodne pravice. Novi ban Rakodzay je hud madžaron in je bil za časa banovanja Khuena Hedervaryja njegova desna roka pri zatiranju Hrvatov.

— **Ogrska.** V zbornici se nadaljuje hrvaška obstrukcija proti železničarski predlogi. Ministrski predsednik dr. Weckerle upa, da bo državni zbor odgoden sredi julija in da zlomi hrvaško obštrukcijo. Baron Banffy je na shodu v Szegedinu označil sedanji politični položaj na Ogrskem za tako nevaren kakor leta 1848. Bližamo se političnemu in gospodarskemu polomu. — Ogrska vlada je v smislu prošenj ogrskih in hrvaških kmetov izjavila, da ne bo dopustila izvoza klavne živine iz Balkana.

Pri razpravi o železničarski predlogi je prišlo dne 2. t. m. v parlamentu do burnih prizorov med Madžari in Hrvati. Podpredsednik Rakovszky je odtegnil besedo hrvaškemu poslancu dr Vinkoviću, češ, da njegov govor ne odgovarja določbam poslovnika. Nato je dr. Magdić zaklical: „To je škandal!" Podpredsednik Rakovszky: „Kdo je to zaklical?" Dr. Magdić: „Jaz!" Podpredsednik: „Radi tega klica Vas pokličem k redu!" Hrvaški poslanci so glasno ugovarjali proti temu. Ko je Rakovszky še vdrugič poklical Magdića k redu, je nastalo med Hrvati viharno ogorčenje. V tem trenotku so Hrvate naskočili nekateri ogrski poslanci in skoro bi se bil vnel krvav pretep. Končno se je posrečilo pomiriti razburjene duhove, ko je predsednik prekinil sejo.

— **Upor francoskih vinogradnikov.** Francoski vinogradnike so se pomirili, vendar hočejo tiho nadaljevati odpor. Dne 28. m. m. so imeli njih zaupni možje shod, v katerem so sklenili še ostrejšo organizacijo, da ne plačajo davkov, da pozovejo župane na odstop in da zahtevajo, da se izpuste pri zadnjih nemirih zaprte osebe.

— **Nesporazumljenje** med Japonsko in Ameriko. Ker policija v San Francisku noče obnoviti nekaterim Japoncem koncesije za posredovalnice za delo, so se razmere med Japonsko in severno Ameriko zopet znatno poslabšale. Sedem japonskih trgovinskih zbornic je poslalo ameriškemu predsedniku Rooseveltu in več ameriškim trgovinskim zbornicam adreso, kjer opozarjajo na veliko škodo, ki preti japonski in ameriški trgovini, ako se nesporazumljenje med obema državama ne odstrani.

Razne novice.

* **Osebne vesti.** Prestavljeni so gimnazijski profesorji: Kamilo Capilleri iz Celja na Dunaj, Matej Kurz iz Celja v Gradec, dr. Alojzij Maček iz Pulja v Celje, realčni profesor dr. Karol Schriefl iz Maribora v Gradec.

* **Iz politične službe.** Prestavljeni so: Okrajni nadkomisar Franc Bouvard iz Ptuja v Maribor, okrajni komisar Ferdinand Zoffal iz Slovenjgradca v Celje, okrajni komisar L. vitez Schönhofer iz Maribora v Slovenjgradec, namestniški koncipist Franc Jokesch iz Brežic v Nemški Lonč, namestniška konceptna praktikanta dr. Alojz Grossauer v Brežice, dr. Maks Ringel iz Nemškega Lonča v Celje. Vodja ekspoziture Supančič v Mozirju je stopil v pokoj.

* **Iz finančne službe.** Prestavljeni so: Finančni svetnik Furegg iz Maribora v Gradec, davčni oficijal Jakob Blazon iz Weiza v Slovenjgradec, davčni pristav Franc Šuža iz Konjic v Celje.

* **Iz poštne službe.** Pomaknjena sta v višji plačilni razred poštna oficijanta gg. Ad. Koser v Mariboru in Fr. Košiček na Pragarskem.

* **Imenovan je** za davčnega pristava g. dr. Fr. Košar v Ormožu.

* **Vrhovni nadzornik avstrijske armade** je postal podmaršal baron Albori, dosedaj načelnik Bosne in Hercegovine.

* **Vrhovni poveljnik domobranstva** je postal nadvojvoda Friderik.

* **Praznik sv. Cirila in Metoda** se bliža. Ko boste zažgali kresove po naših hribih, naj zaplamte tudi vaša srca dejanske ljubezni rodoljubja. Poletni čas je, čas veselja in dela. Pogosto so bile vsako leto veselice v korist družbi sv. Cirila in Metoda; njih število se ne sme letos škrčiti, temveč povečati. Družba ima vedno več stroškov, imeti mora tudi več dohodkov. Prirejati veselice, ki pa naj bodo v zvezi z malimi stroški, da bo imela družba več dohodkov. Častite narodne dame, prosimo vas podpore! Slavna narodna društva, storite svojo najsvetejšo dolžnost svojemu narodu. Dijaki, ki boste osnovali ob počitnicah veselice, ne pozabite rodoljubne naše družbe!

* **Družba sv. Cirila in Metoda** prosi tem potom cenjene dopošiljatelje, da naj vselej omenjajo, kateri zneski so se nabrali v nabiralnikih, da družba lahko natanko zabeleži in izprevidi, ali store nabiralniki svojo dolžnost, oziroma če se izplača nakupiti še novih nabiralnikov. Zneski nabiralnikov naj se pošiljajo mesečno na družbo. Kdor želi poštnohranilnih položnic, obrne naj se na družbo in dobi jih s povratno pošto več komadov.

* **Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda** je določilo, da se vrši letošnja glavna skupščina dne 6. avgusta t. l. na Bohinjski Bistrici.

* **Za dijaško kuhinjo v Mariboru** so darovali sledeči p. n gg. dobrotniki in dobrotnice: Neimenovana na Slatini za kruh sv. Antona 5 K, Peter Skuhala za kruh sv. Antona 2 K, gostje na gostiji pri g. Turinu v Hrastovcu (nabral starešina Franjo Miheličl) 9 K 47 v, Fr. Kotnik, nadučitelj, za kruh sv. Antona 20 K, Stefan Rojnik, rač. revid. pri c. kr. namestniji v Gradcu 10 K, dr. Rosina, uspeh poravnave v kazenski zadevi Jurija Pišeka proti Antonu Faleš 30 K, posojilnica v Pišecah 10 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

* **V skupen klub** hočejo imeti liberalci naše poslance. To se pravi, na Dunaju morajo naši poslanci zatajiti vsak razloček med seboj in liberalci, tam se morajo hliniti, kakor da so si največji prijatelji, le doma pred ubogim ljudstvom se smejo napadati, zmerjati ter drug proti drugemu delati. Toda poslanci Slov. kmečke zveze s svojimi nazori resno mislijo, ker ne varajo ljudstva s svojim programom, ker mislijo na Dunaju ravno tako kakor doma, ker na Dunaju nočejo igrati hinavcev, za to kličejo liberalci ogenj in žveplo na nje ter pravijo, da na Dunaju škodijo narodu! Kdor se na Dunaju hinavsko potuhne ter zataji svoj program, koristi narodu, kdor ostane na Dunaju tak kakor je bil doma, pa škodi narodu — to učijo in morejo učiti pač samo liberalci! Če strankarstvo škoduje narodu, zakaj pa so celjski liberalci začeli strankarstvo? Mi imamo čiste roke!

* **Dvoumno ulogo** je baje igral dr. Ploj že med volilno borbo, toda žal, da za to nismo takrat zvedeli. Govori se, da je pisal nekemu nadučitetju v ormoškem okraju, naj ga le učitelji volijo, ker on ne bode vstopil v isti klub, kjer bo voditelj katoliško-narodnih Slovencev, dr. Šušteršič. Torej je dr. Ploja gnalo k liberalcem v jugoslovanski klub osebno sovraštvo, ne pa oziri na narodov blagor. In res v ormoškem okraju učitelji niso posebno srdito nastopali proti dr. Ploju!

* **Dr. Ploj bije resnico** prav neusmiljeno. V „Domovini" z dne 28. junija piše, da se je v seji Kmečke zveze dne 13. junija kot prva točka resolucije sprejel njegov nasvet, naj se dela v prvi vrsti na to, da pride do ustanovitve skupnega kluba. Dali smo si pokazati zapisnik iste seje in poizvedovali smo pri nekaterih odbornikih, toda nihče ne ve za oni del resolucije, o kateri govori dr. Ploj. Dr. Ploj si je torej ta del resolcije celo prosto izmislil!!! Ker piše dr. Ploj o tej seji, da si je vse tudi sam zabilježil, zatrjuje se nam, da je cel čas pri seji kadil in si ni delal bilježk! Pač pa je res, da se ni držal družbe kmetov, ampak je takoj odšel iz Kmečke zveze v Narodni dom k tamkaj zbranim liberalcem ter jim

---

nil in pokazal hrbta upornikom, ki mu hočejo ugrabiti krono. Bode li treba, umrl bo za stvar, za katero se poteguje in jaz ž njim."

Cesar se zopet oglasi:

„Prosim Vas, madame, uvažujte trezne moje nasvete, od njih zavisi bodočnost Maksimilijanova in Vaša."

Toda mlada žena s srpim pogledom in kakor bi zrla na neko nevidno nevarnost, samo nji umevno, ni več poslušala tega, s komur je govorila. Nje usta se gibljejo v preroškem duhu:

„Umrl bo in jaz ž njim. Oba bova pokopana v istem grobu in ljubila se bova vzlic človeški spačenosti, in proslavljena bova in pa najina slava opevana."

Cesar se premakne, kakor bi hotel s tem javiti strmenje in nestrpnost. Bal se je, da bi se ne ponavljal prizor saint-cloudski, ko je cesarico napala naravnost blaznost. Nežno se dotakne s prstom roke uboge žene in jo povabi, da sede.

Početkom ga posluša, kakor nezavedna, na to pa srpo zroč nanj in kakor bi ga ne poznala več, pravi:

„Oh, da, Vi ste cesar Napoleon III., isti vsemogočni cesar, ki je učinil mojega soproga sebi sovrstnim, in jaz sem njega uboga žena, ki Vas prosi za onega nesrečnika, katerega obsojate."

Na to pa zopet z naglim in trdim glasom nadaljuje:

„Tedaj je določeno, zapuščate naši in nimava ničesar pričakovati od Vas?"

Cesar, kateremu je bilo všeč, da se s tem vprašanjem vsa zadeva bliža koncu, odgovori:

„Ni več v moji oblasti, da bi pomagal cesarju Maksimilijanu."

Vi drugo se vspne cesarica ter srpo in otožno zre v Napoleona III., ki pred tem pogledom pobesi glavo. V hipu pade pred cesarjem na koleni in predno more ta preprečiti, s povzdignjenima rokama in kleče govori, kakor govori vernik k Bogu, v kogar stavi poslednjo svojo nadejo:

„Sire", glas nje postal je nežen, prikupljiv in zajedno bolesten, „cesar Maksimilijan ima tam doli sovražnike, ki mu ne odpuščajo. Ker je osamljen, je slab in onemogel bo. Prišla sem k Vam, da ga rešim, in on pričakuje moj povratek z mučno nestrpnostjo in obsojenčevo bojaznijo, ki šteje ure, kakor pred smrtjo. Sire, tudi Vi ste ljubili, in nemožno je, da bi Vas spomin na Vašo srečo storil nebrižnega za čute drugega. Ljubim svojega soproga in on mene. On je moje vse in jaz njemu. Prosim Vas milosti zanj in za-se. Prosim Vas, da ne boste dovolili, da bi bil žrtvovan oholosti puntarskega ljudstva, in nadejam se, da bo roka, ki je često darovala življenje zločincem, otela življenje poštenega človeka, mojega Maksimilijana."

Uboga žena umolkne onemoglosti in ihti tiho naprej.

Cesar jo tolaži, zajedno je pa hotel končati grozni prizor.

„Storil bom za Vašo varnost in Vašega soproga, kolikor je odvisno od mene. Toda ne morem Vam zamolčati namere moje vlade. Francoska ne bo prijela za orožje v obrambo prestola cesarja Maksimilijana!"

Komaj izgovori te besede, umakne se ves prestrašen.

Cesarica Charlotta se vzpne in poskoči, škripne z zobmi, nekako vzvišena in grozno blazna stoji ponosito pred Napoleonom III., kriči in v kriku toži svojo bedo, izraža svoj gnjev in sovraštvo:

„Sire, pravijo, da ste dober, to je laž; pravijo, da ste vzvišen vladar, to je laž; pravijo, da ste slaven, to je laž! Ničemuren človek ste, sire! Vladar ste brez upliva in brez idealov! Vi ste usoda in mi dva sva žrtev. Toda zlo se vrača k svojemu izvoru. Zalotilo Vas bode, in ne boste dospeli daleč. Strmoglavljeni bodete v brezdno in Vas in Vaš prestol zadela bo usoda, katere ne priznavate. Sire, to Vam pravim jaz, Charlotta, ki ničesar več ne pričakujem od Vas!"

Napoleona je početkom preveval brezmejni gnjev, toda, videč grozno obupnost cesarice, ostane miren in posluša tiho vsa očitanja, ki so padala na njega glavo.

Kar je na to sledilo, znano je vsemu svetu. Cesar Maks je podlegel v nejednaki borbi in sedaj je 40 let, ko je bil — 19. dan junija l. 1867 — ustreljen v Kveretaru, cesarica Charlotta je pa zblaznela od žalosti.

Tako je zahtevala nesrečna politika Napoleonova dvoje žrtev in uničena je bila sreča dveh plemenitih duš.

Napoleon III. se je s strahom spominjal groznega proroštva cesarice Charlotte, proroštva, katero se je spolnilo tako hitro.

Dne 4. septembra leta 1870 strmoglavljen je bil pahnjen Napoleon s prestola in najmočnejši tedanji vladar v Evropi umrl je kot izgnanec izven domovine!

A. S.

— **Slika državnega gospodarstva.** Avstrija ima letos 1071 milijonov čistega dohodka (odbitih je 744 milijonov za stroške, katere ima država, da te dohodke zasluži in izterja). Vojaštvo požre na leto 340 milijonov; od vsakega gld. davka se pobira za vojaštvo 32 krajcarjev! 372 milijonov plačuje država obresti državnih dolgov. Za politično upravo in pravosodje porabi država 193 milijonov. Za cesarski dvor plačuje 11 milijonov; za gospodarske namene, za šolo in znanost porabi država samo 143 milijonov; za ljudsko šolstvo in učiteljišča 6 milijonov; pripomniti je treba, da nosijo občine in dežele skoro vsa bremena za ljudske šole. 55 milijonov stanejo vseučilišča, znanstveni zavodi, srednje šole itd. 81 milijonov gre za narodno-gospodarske namene; tržaški Lloyd, parobrodna družba, dobi od teh 7 milijonov. Za obrtno nadzorništvo izda država 668.000 K, za varstvo izseljencev 130.000 K, za izobrazbo obrtnih vajencev 19.000 K.

— **Razdelitev mandatov v odsekih.** V zbornici so se ustanovili razni odseki, v katerih so vse parlamentarne skupine primerno zastopane. V večjih odsekih, ki bodo šteli 52 članov, dobe krščanski socialci 10, socialni demokrati 9, jugoslovanski klub 2, slovenski klub 2, rusini 3, poljsko kolo 6, poljska ljudska stranka 2, nemška zveza 8, Čehi 8, Italijani 1, Rumuni 1 in divjaki 1 mandat. V manjših odsekih s 26 člani pa dobe: krščanski socialci 5, socialni demokrati 4, jugoslovanski klub 1, slovenski klub 1, Rusini 1, Poljaki 3, poljski ljudovci 1, Čehi 4, nemška zveza 4, Italijani in Rumuni 1 mandat.

— **Razmerje med Avstrijo in Ogrsko.** Avstrija je naznanila Ogrski, da prispeva k skupnim stroškom 57.6 odstotkov, Ogrska pa 42.4 odstotke in naj ta pogodba velja do 31. decembra 1907. Ogri pa so predlagali, naj velja pogodba do 1916 in bodo oni plačali 34.4 odstotkov, Avstrija pa 65.6.

— **Na Kranjskem** snujejo sedaj pridno kmečke zveze. Minolo nedeljo se je vršil ustanovni shod „Kmečke zveze" za ljubljansko okolico. Govorila sta katoliško-narodna poslanca Povše in dr. Šušteršič.

— **Na Goriškem** so se vršili minolo nedeljo trije ustanovni shodi „Kmečkih zvez". Vrli goriški kmetje so si ustanovili „Kmečko zvezo" za goriško okolico, za ajdovski sodni okraj in za tolminski okraj.

— **Na Goriškem** tudi snujejo Kmečko zvezo. Povsod se je začel kmet združevati!

— **Črnogorski knez Nikita na Dunaju.** Minoli teden je bil črnogorski knez Nikita na Dunaju. Listi iščejo sedaj vzrokov za to potovanje. Pišejo, da se je knez Nikita sprl s svojim zetom italijanskim kraljem, vsled česar se hoče sedaj okleniti Avstrije.

— **Občinske volitve v Pulji.** V Pulji je dosedaj gospodovala italijanska stranka, ki je grdo gospodarila. Zato so se pri zadnjih občinskih volitvah minoli teden zvezale vse treznomisleče stranke, v prvi vrsti Hrvati, da spodrinejo te izdajalske Italijane. Toda gospodujoči Italijani so delali z nasiljem in goljufijo, da so si zopet pridobili zmago. Zaradi tega se je naredila pritožba in bodo bržkone volitve razveljavljene. Značilno je, da je potegnila socialdemokratična stranka z Italijani.

— **Razburjenje na Hrvaškem.** Imenovanje Rakodzaya za bana je vzbudilo veliko ogorčenje. Bati se je izgredov. Poslanci bodo nadaljevali brezobzirno obstrukcijo. Minoli praznik in nedeljo so priredili hrvaški poslanci po svojih volilnih okrajih shode. Povsod je ljudstvo odobravalo njih boj za narodne pravice. Novi ban Rakodzay je hud madžaron in je bil za časa banovanja Khuena Hedervaryja njegova desna roka pri zatiranju Hrvatov.

— **Ogrska.** V zbornici se nadaljuje hrvaška obstrukcija proti železničarski predlogi. Ministrski predsednik dr. Weckerle upa, da bo državni zbor odgoden sredi julija in da zlomi hrvaško obštrukcijo. Baron Banffy je na shodu v Szegedinu označil sedanji politični položaj na Ogrskem za tako nevaren kakor leta 1848. Bližamo se političnemu in gospodarskemu polomu. — Ogrska vlada je v smislu prošenj ogrskih in hrvaških kmetov izjavila, da ne bo dopustila izvoza klavne živine iz Balkana.

Pri razpravi o železničarski predlogi je prišlo dne 2. t. m. v parlamentu do burnih prizorov med Madžari in Hrvati. Podpredsednik Rakovszky je odtegnil besedo hrvaškemu poslancu dr Vinkoviću, češ, da njegov govor ne odgovarja določbam poslovnika. Nato je dr. Magdić zaklical: „To je škandal!" Podpredsednik Rakovszky: „Kdo je to zaklical?" Dr. Magdić: „Jaz!" Podpredsednik: „Radi tega klica Vas pokličem k redu!" Hrvaški poslanci so glasno ugovarjali proti temu. Ko je Rakovszky še vdrugič poklical Magdića k redu, je nastalo med Hrvati viharno ogorčenje. V tem trenotku so Hrvate naskočili nekateri ogrski poslanci in skoro bi se bil vnel krvav pretep. Končno se je posrečilo pomiriti razburjene duhove, ko je predsednik prekinil sejo.

— **Upor francoskih vinogradnikov.** Francoski vinogradnike so se pomirili, vendar hočejo tiho nadaljevati odpor. Dne 28. m. m. so imeli njih zaupni možje shod, v katerem so sklenili še ostrejšo organizacijo, da ne plačajo davkov, da pozovejo župane na odstop in da zahtevajo, da se izpuste pri zadnjih nemirih zaprte osebe.

— **Nesporazumljenje** med Japonsko in Ameriko. Ker policija v San Francisku noče obnoviti nekaterim Japoncem koncesije za posredovalnice za delo, so se razmere med Japonsko in severno Ameriko zopet znatno poslabšale. Sedem japonskih trgovinskih zbornic je poslalo ameriškemu predsedniku Rooseveltu in več ameriškim trgovinskim zbornicam adreso, kjer opozarjajo na veliko škodo, ki preti japonski in ameriški trgovini, ako se nesporazumljenje med obema državama ne odstrani.

Razne novice.

* **Osebne vesti.** Prestavljeni so gimnazijski profesorji: Kamilo Capilleri iz Celja na Dunaj, Matej Kurz iz Celja v Gradec, dr. Alojzij Maček iz Pulja v Celje, realčni profesor dr. Karol Schriefl iz Maribora v Gradec.

* **Iz politične službe.** Prestavljeni so: Okrajni nadkomisar Franc Bouvard iz Ptuja v Maribor, okrajni komisar Ferdinand Zoffal iz Slovenjgradca v Celje, okrajni komisar L. vitez Schönhofer iz Maribora v Slovenjgradec, namestniški koncipist Franc Jokesch iz Brežic v Nemški Lonč, namestniška konceptna praktikanta dr. Alojz Grossauer v Brežice, dr. Maks Ringel iz Nemškega Lonča v Celje. Vodja ekspoziture Supančič v Mozirju je stopil v pokoj.

* **Iz finančne službe.** Prestavljeni so: Finančni svetnik Furegg iz Maribora v Gradec, davčni oficijal Jakob Blazon iz Weiza v Slovenjgradec, davčni pristav Franc Šuža iz Konjic v Celje.

* **Iz poštne službe.** Pomaknjena sta v višji plačilni razred poštna oficijanta gg. Ad. Koser v Mariboru in Fr. Košiček na Pragarskem.

* **Imenovan je** za davčnega pristava g. dr. Fr. Košar v Ormožu.

* **Vrhovni nadzornik avstrijske armade** je postal podmaršal baron Albori, dosedaj načelnik Bosne in Hercegovine.

* **Vrhovni poveljnik domobranstva** je postal nadvojvoda Friderik.

* **Praznik sv. Cirila in Metoda** se bliža. Ko boste zažgali kresove po naših hribih, naj zaplamte tudi vaša srca dejanske ljubezni rodoljubja. Poletni čas je, čas veselja in dela. Pogosto so bile vsako leto veselice v korist družbi sv. Cirila in Metoda; njih število se ne sme letos škrčiti, temveč povečati. Družba ima vedno več stroškov, imeti mora tudi več dohodkov. Prirejati veselice, ki pa naj bodo v zvezi z malimi stroški, da bo imela družba več dohodkov. Častite narodne dame, prosimo vas podpore! Slavna narodna društva, storite svojo najsvetejšo dolžnost svojemu narodu. Dijaki, ki boste osnovali ob počitnicah veselice, ne pozabite rodoljubne naše družbe!

* **Družba sv. Cirila in Metoda** prosi tem potom cenjene dopošiljatelje, da naj vselej omenjajo, kateri zneski so se nabrali v nabiralnikih, da družba lahko natanko zabeleži in izprevidi, ali store nabiralniki svojo dolžnost, oziroma če se izplača nakupiti še novih nabiralnikov. Zneski nabiralnikov naj se pošiljajo mesečno na družbo. Kdor želi poštnohranilnih položnic, obrne naj se na družbo in dobi jih s povratno pošto več komadov.

* **Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda** je določilo, da se vrši letošnja glavna skupščina dne 6. avgusta t. l. na Bohinjski Bistrici.

* **Za dijaško kuhinjo v Mariboru** so darovali sledeči p. n gg. dobrotniki in dobrotnice: Neimenovana na Slatini za kruh sv. Antona 5 K, Peter Skuhala za kruh sv. Antona 2 K, gostje na gostiji pri g. Turinu v Hrastovcu (nabral starešina Franjo Miheličl) 9 K 47 v, Fr. Kotnik, nadučitelj, za kruh sv. Antona 20 K, Stefan Rojnik, rač. revid. pri c. kr. namestniji v Gradcu 10 K, dr. Rosina, uspeh poravnave v kazenski zadevi Jurija Pišeka proti Antonu Faleš 30 K, posojilnica v Pišecah 10 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stoteri Bog plati!

* **V skupen klub** hočejo imeti liberalci naše poslance. To se pravi, na Dunaju morajo naši poslanci zatajiti vsak razloček med seboj in liberalci, tam se morajo hliniti, kakor da so si največji prijatelji, le doma pred ubogim ljudstvom se smejo napadati, zmerjati ter drug proti drugemu delati. Toda poslanci Slov. kmečke zveze s svojimi nazori resno mislijo, ker ne varajo ljudstva s svojim programom, ker mislijo na Dunaju ravno tako kakor doma, ker na Dunaju nočejo igrati hinavcev, za to kličejo liberalci ogenj in žveplo na nje ter pravijo, da na Dunaju škodijo narodu! Kdor se na Dunaju hinavsko potuhne ter zataji svoj program, koristi narodu, kdor ostane na Dunaju tak kakor je bil doma, pa škodi narodu — to učijo in morejo učiti pač samo liberalci! Če strankarstvo škoduje narodu, zakaj pa so celjski liberalci začeli strankarstvo? Mi imamo čiste roke!

* **Dvoumno ulogo** je baje igral dr. Ploj že med volilno borbo, toda žal, da za to nismo takrat zvedeli. Govori se, da je pisal nekemu nadučitetju v ormoškem okraju, naj ga le učitelji volijo, ker on ne bode vstopil v isti klub, kjer bo voditelj katoliško-narodnih Slovencev, dr. Šušteršič. Torej je dr. Ploja gnalo k liberalcem v jugoslovanski klub osebno sovraštvo, ne pa oziri na narodov blagor. In res v ormoškem okraju učitelji niso posebno srdito nastopali proti dr. Ploju!

* **Dr. Ploj bije resnico** prav neusmiljeno. V „Domovini" z dne 28. junija piše, da se je v seji Kmečke zveze dne 13. junija kot prva točka resolucije sprejel njegov nasvet, naj se dela v prvi vrsti na to, da pride do ustanovitve skupnega kluba. Dali smo si pokazati zapisnik iste seje in poizvedovali smo pri nekaterih odbornikih, toda nihče ne ve za oni del resolucije, o kateri govori dr. Ploj. Dr. Ploj si je torej ta del resolcije celo prosto izmislil!!! Ker piše dr. Ploj o tej seji, da si je vse tudi sam zabilježil, zatrjuje se nam, da je cel čas pri seji kadil in si ni delal bilježk! Pač pa je res, da se ni držal družbe kmetov, ampak je takoj odšel iz Kmečke zveze v Narodni dom k tamkaj zbranim liberalcem ter jim

---

nil in pokazal hrbta upornikom, ki mu hočejo ugrabiti krono. Bode li treba, umrl bo za stvar, za katero se poteguje in jaz ž njim."

Cesar se zopet oglasi:

„Prosim Vas, madame, uvažujte trezne moje nasvete, od njih zavisi bodočnost Maksimilijanova in Vaša."

Toda mlada žena s srpim pogledom in kakor bi zrla na neko nevidno nevarnost, samo nji umevno, ni več poslušala tega, s komur je govorila. Nje usta se gibljejo v preroškem duhu:

„Umrl bo in jaz ž njim. Oba bova pokopana v istem grobu in ljubila se bova vzlic človeški spačenosti, in proslavljena bova in pa najina slava opevana."

Cesar se premakne, kakor bi hotel s tem javiti strmenje in nestrpnost. Bal se je, da bi se ne ponavljal prizor saint-cloudski, ko je cesarico napala naravnost blaznost. Nežno se dotakne s prstom roke uboge žene in jo povabi, da sede.

Početkom ga posluša, kakor nezavedna, na to pa srpo zroč nanj in kakor bi ga ne poznala več, pravi:

„Oh, da, Vi ste cesar Napoleon III., isti vsemogočni cesar, ki je učinil mojega soproga sebi sovrstnim, in jaz sem njega uboga žena, ki Vas prosi za onega nesrečnika, katerega obsojate."

Na to pa zopet z naglim in trdim glasom nadaljuje:

„Tedaj je določeno, zapuščate naši in nimava ničesar pričakovati od Vas?"

Cesar, kateremu je bilo všeč, da se s tem vprašanjem vsa zadeva bliža koncu, odgovori:

„Ni več v moji oblasti, da bi pomagal cesarju Maksimilijanu."

Vi drugo se vspne cesarica ter srpo in otožno zre v Napoleona III., ki pred tem pogledom pobesi glavo. V hipu pade pred cesarjem na koleni in predno more ta preprečiti, s povzdignjenima rokama in kleče govori, kakor govori vernik k Bogu, v kogar stavi poslednjo svojo nadejo:

„Sire", glas nje postal je nežen, prikupljiv in zajedno bolesten, „cesar Maksimilijan ima tam doli sovražnike, ki mu ne odpuščajo. Ker je osamljen, je slab in onemogel bo. Prišla sem k Vam, da ga rešim, in on pričakuje moj povratek z mučno nestrpnostjo in obsojenčevo bojaznijo, ki šteje ure, kakor pred smrtjo. Sire, tudi Vi ste ljubili, in nemožno je, da bi Vas spomin na Vašo srečo storil nebrižnega za čute drugega. Ljubim svojega soproga in on mene. On je moje vse in jaz njemu. Prosim Vas milosti zanj in za-se. Prosim Vas, da ne boste dovolili, da bi bil žrtvovan oholosti puntarskega ljudstva, in nadejam se, da bo roka, ki je često darovala življenje zločincem, otela življenje poštenega človeka, mojega Maksimilijana."

Uboga žena umolkne onemoglosti in ihti tiho naprej.

Cesar jo tolaži, zajedno je pa hotel končati grozni prizor.

„Storil bom za Vašo varnost in Vašega soproga, kolikor je odvisno od mene. Toda ne morem Vam zamolčati namere moje vlade. Francoska ne bo prijela za orožje v obrambo prestola cesarja Maksimilijana!"

Komaj izgovori te besede, umakne se ves prestrašen.

Cesarica Charlotta se vzpne in poskoči, škripne z zobmi, nekako vzvišena in grozno blazna stoji ponosito pred Napoleonom III., kriči in v kriku toži svojo bedo, izraža svoj gnjev in sovraštvo:

„Sire, pravijo, da ste dober, to je laž; pravijo, da ste vzvišen vladar, to je laž; pravijo, da ste slaven, to je laž! Ničemuren človek ste, sire! Vladar ste brez upliva in brez idealov! Vi ste usoda in mi dva sva žrtev. Toda zlo se vrača k svojemu izvoru. Zalotilo Vas bode, in ne boste dospeli daleč. Strmoglavljeni bodete v brezdno in Vas in Vaš prestol zadela bo usoda, katere ne priznavate. Sire, to Vam pravim jaz, Charlotta, ki ničesar več ne pričakujem od Vas!"

Napoleona je početkom preveval brezmejni gnjev, toda, videč grozno obupnost cesarice, ostane miren in posluša tiho vsa očitanja, ki so padala na njega glavo.

Kar je na to sledilo, znano je vsemu svetu. Cesar Maks je podlegel v nejednaki borbi in sedaj je 40 let, ko je bil — 19. dan junija l. 1867 — ustreljen v Kveretaru, cesarica Charlotta je pa zblaznela od žalosti.

Tako je zahtevala nesrečna politika Napoleonova dvoje žrtev in uničena je bila sreča dveh plemenitih duš.

Napoleon III. se je s strahom spominjal groznega proroštva cesarice Charlotte, proroštva, katero se je spolnilo tako hitro.

Dne 4. septembra leta 1870 strmoglavljen je bil pahnjen Napoleon s prestola in najmočnejši tedanji vladar v Evropi umrl je kot izgnanec izven domovine!

A. S.

pripovedoval o seji Kmečke zveze! Vse to še izvemo pač le sedaj!

* **Dr. Kukovec za Ploja v Ptuju.** Dne 30. jun. je sklicala Narodna stranka zaupni shod v Narodni dom, da označi svoje stališče napram vstopu g. dr. Ploja v jugoslovanski klub. Zborovanje otvori predsednik pol. društva „Pozor", zdravnik g. dr. Gregorc, pozdravi zborovalce in predlaga predsednikom g. dr. Jurtela, kateri odkloni, češ, da ni volilec v okraju, na kar je bil soglasno izvoljen predsednikom zaupnik Kmečke zveze g. Miha Brenčič mlajši. Predsednik se zahvali za čast in opominja zborovalce, da stvarno in ne osebno govorijo o točkah dnevnega reda. Prvi se oglasi k besedi g. dr. Jurtela, kateri v kratkem pove v imenu poslanca g. dr. Ploja, da je g. poslanec pripravljen se zagovarjati na javnem shodu volilcev, ne pa na nobenem strankarskem shodu. Na to govori g. dr. Kukovec v imenu Narodne stranke, da bi se vendar že danes pogovorili o postopanju dr. Ploja. Kot vodja Narodne stranke pravi, da se soglaša s postopanjem dr. Ploja in predlaga resolucijo, v kateri se časniška gonja zoper Ploja obsoja. Volilci Narodne stranke (kakih 10—15) so glasovali za resolucijo, drugi se niso udeležili glasovanja. Zborovanje torej ni imelo nobenega uspeha. Zborovalci so bili ogorčeni, da se je zaupni shod naznanil samo v nasprotnih časnikih, našim časnikom pa nihče ni dal tega obvestila. Dr. Ploj je bil v Ptuju, a se ni udeležil zborovanja.

* **Nova družba dr. Ploja.** Dr. Ploj se zagovarja v „Slov. Narodu" ter napada svoje tovariše poslance iz Kmečke zveze. V hinavsko-liberalni „Domovini" priobčuje celo članek ter očita udeležencem odborove seje Kmečke zveze neresnično poročanje, samo on baje govori resnico. „Narodni List" in „Slov. Narod" naznanjata prvo „njegove" shode v Ptuju in Ormožu in „Narod" je celo vedel povedati, da se jih Ploj gotovo udeleži. Na shodih je Ploja zagovarjal vodja celjskih liberalcev dr. Kukovec. Dr. Ploj se sicer ni udeležil shodov, ker so ga treznejši prijatelji pregovorili, da vendar ne gre, da bi nastopal kar skupno z dr. Kukovcem in si dal skleniti zaupnico od Narodne stranke, ki ga niti volila ni. Kakor se vidi, je dr. Ploj že v pravi družbi!

* **Liberalci za Ploja v Ormožu.** Za dne 30. m. m. sklicala je Narodna stranka v Ormož zaupen shod. Samooblastno je podpisala na vabilih „Katol. pol. društvo za ormoško okraj Slogo", ki, kolikor nam znano, nima z Narodno stranko nikakoršne zveze. Radovedni smemo biti, kako bo „Sloga" zoper to zlorabo svojega imena nastopila. Samoumevno „Sloga" tudi na shodu ni bila zastopana in sta zborovanje vodila le generala liberalcev Spindler in dr. Kukovec. Podpis na vabilih je povzročil, da je med navzoče — vseh je bilo kakih 70 oseb — zašlo tudi nekaj županov in drugih odličnih mož, ki niso pristaši mlade liberalne stranke. Večina teh, med njimi nekaj zvestih in uglednih pristašev Kmečke zveze, so odšli, čim so zapazili prevaro in smešnost zborovanja. Shod se je v vsakem oziru brezpomembno završil. Brespomembnost v Plojev prilog skovane resolucije je tem večja, ker je „Narodni List" izrekel, da je pristop k temu shodu dovoljen le onim, kateri postopanje Ploja odobravajo.

* **Ugled južnih Slovanov** je sedaj dr. Ploju zelo pri srcu in on pravi, da je samo iz skrbi za ta ugled vstopil k Hrvatom in liberalcem v jugoslovanski klub. Mi ga vprašamo, ali bi ne bil ugled jugoslovanskih poslancev bolj zavarovan, ako bi ostali izven kluba 4 liberalni poslanci, ne pa 16 katoliško-narodnih poslancev, kakor se je sedaj zgodilo? Skrb za ugled torej dr. Ploja ni gnala k liberalcem, ampak —? Vsakdo si lahko da sam odgovor na to!

* **Plačevanje davkov** v III. četrtletju 1907: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 7mesečni obrok dne 31. julija 1907, 8mesečni obrok dne 31. avgusta, 9mesečni obrok dne 30. septembra. II. Obča pridobnina in pridobnina podjetij, podvrženih javnemu dajanju računov: 3četrtletni obrok dne 1. julija 1907. Ako se navedeni davki oziroma pripadle deželne doklade, ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v smislu postave z dne 15. januarja 1904. l. dež. zak. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1.3 v in se morajo izračuniti ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgoraj naštetim rokom do vštetega dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se ista s pripadlimi dokladami in z doteklimi zamudnimi obresti vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

* **Dediči za milijone se iščejo.** Dne 27. febr. 1907 je umrl v Rook-Springs-Wyonning v Severni Ameriki neki Janez (John) Kastner, rojen l. 1854. Zapustil je 815.000 dolarjev ali 4,042.025 K premoženja. Sedaj se iščejo sorodniki umrlega. Kastner je baje doma nekje na Štajerskem.

* **Tržne vesti.** Pretečeni teden nas ni presenetil z vpoštevanja vrednimi izpremembami. Gene se vrste okoli gotove visočine, ter znašajo spremembe le nekaj vinarjev ali navzgor ali navzdol, znatnega in trajnega premika ni. Sicer so se budimpeški špekulanti trudili z raznimi poročili pognati cene navzgor ali njihov trud ni imel vspeha in se njih delovanje ni vpoštevalo. Poročila o stanju setvij se glase ugodno, to je, položaj se ni poslabšal, prej zboljšal in računa se na dobro srednjo letino. Najslabše bo izpadla rž. Tudi Nemčija poroča ugodno in računa na dobro sredjo letino in treba je le ugodnega vremena, da se bo blago lahko brez zaprek spravilo pod streho. Cena pšenice je neizpremenjena. Rž je imela nekoliko večji promet in tudi cene so se nekoliko zvišale, to pa zaradi tega, ker rž ne bo imela tako dobre žetve, kakor pšenica. Oves popušča v cenah. Turšica zgubava v ceni. Pri svinjski masti je promet popolnoma obtičal, vendar cene nikakor nočejo pasti, ker primanjkuje težke živine. Slanina dviga cene skokoma. Vedno bolj se pa vdomačujejo rastlinske masti, ki so baje izborne in zdravju veliko bolj prikladne, ko pa živalske masti. Vrh tega so tudi znatno ceneje.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Tukaj je umrla dne 26. m. m. Treza Lorbek od Sv. Ruperta v Slov. gor., ki je 21 let služila pri eni rodbini.

m **Blagoslovljenje temeljnega kamena** se je vršilo zadnjo sredo 26. m. m. pri čč. šolskih sestrah v Mariboru, ki zidajo veliko, moderno šolsko poslopje. Svečane obrede je izvršil prevzvišeni g. knez in škof ob navzočnosti obilo odličnih gostov.

m **Kam gremo v nedeljo?** V nedeljo gremo vsi v Maribor v „Narodni dom"! Stari znanci in prijatelji, pridite iz celega Spodnjega Štajerja, da se razveselimo v veseli družbi. Veselja je treba človeku, ker se potem tem lažje loti napornega dela. Koliko so pač vredne sladke urice, ki jih preživimo v prijateljski družbi, da pozabimo vsaj za trenutek moreče skrbi in razne nezgode. Na veselo svidenje!

m **Velika svečanost v Mariboru.** Še enkrat opozarjamo posebno okoliško prebivalstvo mariborsko na to narodno veselico, katera se vrši v nedeljo v „Narodnem domu". Priprave so take, da že sedaj lahko trdimo, da bode slavno občinstvo povsem zadovoljno s prireditvijo. Kmetje in kmetice iz bližnjih krajev, nikar ne zamudite te lepe prilike; pridite si ogledat male otročiče, kako se lepo uče v mili materinščini! Še le tedaj, če bodete videli enkrat nastop otroškega vrtca, bodete lahko pravilno sodili o pomenu velevažne družbe sv. Cirila in Metoda.

m **Ljudskošolske počitnice v mariborskem okraju** so se določile za čas od 1. septembra do 1 novembra. Izvzete so le šole v Studencih, Pobrežju in Karčovini.

m **Nesreča na Dravi.** Dne 30. junija ob 4. uri popoldne so se nameravali trije fantje prepeljati črez Dravo pri Šturmu, na meji ožbaltske in sevniške župnije. Prišli so v vrtinec, ladja se jim je zajela in so vsi trije utonili. Imena nesrečnih so: Anton Lamprecht, Jožef Trunkl in Franc Jurko. Trupel še dosedaj niso našli.

m **Nesreča.** Posestnica Margareta Dobniker iz Pokoš je hotela zavreti kolo pri vozu s senom naloženim. Pri tem je prišla pod kolo in je dobila take poškodbe, da je bila pri priči mrtva.

m **Solnčna kap** je zadela v petek dne 28. m. m. 14letnega Jožefa Gobec, ki je služil pri posestniku Štefanu Kodrič v Vaberčah pri Slov. Bistrici. Pri sušenju sena je padel naenkrat na tla; prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je pa 29. m. m. umrl. N. v. m. p.!

m **Čudna kokoš.** Pri posestniku Pivecu v Hošnici je neka kokoš dolgo časa bolehala. Ko jo žena zakolje, najde, da ima kokoš čudno velika jetra; tehtala so $^3/_4$ klg., čeravno je bila kokoš srednje velikosti.

m **Slivnica pri Mariboru.** Bralno in izobraževalno društvo, katero se je tukaj pred par meseci ustanovilo, se lepo razvija in nismo pričakovali, da se bodo farani tako vrlo zanimali. Knjig imamo že nad 300 in mnogo političnih ter gospodarskih listov. Dne 30. junija po večernicah smo imeli v bralni sobi vesel dan. Po deklamaciji S. Gregorčičeve „V pepelnični noči" je drž. poslanec F. Pišek poročal, zakaj niso poslanci „Kmečke zveze" k jugoslovanskemu klubu pristopili, potem o gospodarskih zadevah, ter je obljubil, da hoče skrbeti, da se bodo pogostokrat vršili gospodarski poduki in naj bi le tudi gospodarji prav radi prihajali. Prišel je tudi g. Janez Potnik od Sv. Kungote na Pohorju ter v poučnih besedah razložil pomen dobrega branja. Naši domači mladeniči so nam uprizorili veselo igro „Čevljar", katera je povzročila mnogo smeha in prav veseli smo se razšli z nado, da se bomo z največjim veseljem oklenili našega društva. Kmet iz Slivnice.

m **Morje.** Tukaj so orožniki aretirali kočlarja Jurija Visočnik, ki je na sumu, da je zažgal hišo svojega soseda.

m **Poljčane.** Poštnega uradnika Šantl je ugriznil njegov pes, ki je stekel. Šantl je moral na Dunaj v Pasterjev zavod, psa pa je orožnik ustrelil.

m **Sv. Anton v Slov. gor.** V nedeljo, dne 14. julija, se bo vršilo okrašenje veteranske zastave s krasnim trakom, katerega so poklonile društvu žene odbornikov. Slovesnost se bo vršila v cerkvi pri pozni službi božji. — Popoldne istega dne pa priredi veter. društvo veselico pri Satlerju v Čagoni. Tombola in tamburaši. Vstopnina prosta.

m **Sv. Jakob** v Slov. gor. Zvedel sem, da je nek naprednjak o meni nabral celo kopico obrekovanj in laži za „Štajerca", dasi sam kliče na pomoč vse svetnike, da zabrani povračilo: šilo za ognjilo. Torej samo nekaj odgovora, ne da bi se dobroznanega dopisuna osebno dotaknil. Pot k Novi cerkvi na binkoštni ponedeljek je imela namen, da sem ondi opravil svojo spoved. Nazaj grede sem v temi in deževju zabredel in se zakasnil, kar je dalo povod krivi sodbi oni jezični ženski pri cerkvi, da me je obrekovala. Izkrokan nisem bil, ker nisem pijanec in ne hodim v slabo družbo, temveč sem že ob določeni uri ob ½6. maševal. Kar oni fant in tista žena o spovedi govorita, ni lepo, ker moram jaz o vsem strogo molčati. Če mislita, da nisem prav izpraševal, naj se obrneta na višjo duhovno oblast. Da bi kdo hodil po družbine bukvice, ko bi jaz spal, ni res, ker z družbo Marijino nimam ničesar opraviti, društveni knjižničar pa je nek fant, kar je znano vsem udom. Ker pa je jezična ženska lažnjivo o meni govorila, sem jo itak mislil tožiti in so me le višji od tega odvrnili, da sem jo samo iz službe odpustil, sicer pa prizanesel to pot. Plakatov nisem nabil na cerkev, to tudi vsakdo ve, le oni naprednjak ne, ki se je pred leti norčeval iz božje poti, „Fihposovih" deklet, in kateri smrtno sovraži vse duhovne ter laže o njih, ako ne more najti resničnih napak. Da pa „Štajerc" marsikaj tudi po svoje dostavi in surovo zabeli, pa so mi priznali sami njegovi takozvani bivši sotrudniki. Kaj s takim ravnanjem namerava doseči, je itak prozorno. Tudi življenje tistih naprednjakov kaže, zakaj da sovražijo duhovnike. Jakob Rabuza, kaplan.

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** Podrli bodo hišo Alojzije Hlubek in pa malo vojašnico, kakor je sklenil ptujski občinski svet. Zemljišče potrebujejo, ker povečajo trg za sejme in odstopijo v najem nekaj zemljišča deželi, ki namerava prirediti vinogradniško šolo.

p **Tatovi** so pokradli v noči na 22. m. m. pri posestniku Filipu Jeriču v Logu pri Rogatcu vso obleko in perilo, vredno najmanj 700 kron. V isti noči so pokradli pri vinič arju Janžeku obleko in perilo, vredno okoli 50 kron. Govori se, da so to storili cigani.

p **V Janžovcih** je zgorelo dne 28. m. m. po noči poslopje kovača Jožefa Fuks. Zgorel je tudi eden konj, več krav in volov.

p **Velikanedelja.** V „Štajerčevem" dopisu od dne 26. maja je znani Štajerčev dopisnik lažnjivo in strahovito napadal nekatere odlične in spoštovanja vredne može zaradi državnozborske volitve. Ta lažnjivi in nemčurski kljukec se najraje zaletava v duhovščino, sploh pa mu je vse, karkoli je narodnega in krščanskega, zoprno in klerikalno, vse mu je trn v peti, le štajerčijansko in brezversko ter nemčursko hvalisa. Zdaj se je še začel s posebno vnemo zaletavati v občinske predstojnike. Lažnjivo napada mihovskega v „Narodnem Listu, v „Štajercu" pa lesničkega, senežkega in tergoviškega, ter še celo v drugo faro sega lažnjivi jezik tega človeka, ja, še celo v Ameriko. Pometaj malo ti pred svojim pragom, potem še le imej druge za črnuhe. Pomisli malo, od koga si obogatel? Kaj ne, od črnosukneže v, ki so ti sedaj trn v peti? Stikal si pred par leti okoli farovžov, kakor res lisjak okoli kurnika. Za zdaj zadosti, če pa hočeš, še ti hočemo drugokrat tebi in tvojima dvema nemčurskima pristašema malo povedati. Mi pa stojimo trdno na narodnem in verskem stališču in smo vsi na straži proti vam!

Ljutomerski okraj.

l **Iz Veržeja.** Občinske volitve so se pri nas vršile v nedeljo 23. m. m. v popolnem znamenju sovraštva, ki že več let viharno pretresuje občino zaradi prepira za občno pašo. Vsled tega je precej zaslužnih mož, ki je več let skrbno delovalo v odboru, svoje odborništvo izgubilo, na njihovo mesto pa so stopili drugi možje, večinoma brez vsakega pomena; vrhunec te zaslepljenosti pa je izvolitev gostilničarja in mesarja Fekonja. Kdo je ta mož in kaj pomeni za občino? Nič! Ničla za občino, povrh pa imeniten bračkijanec, kar je že opetovano pri volitvah dokazal. Narodnjakom drugega volilnega razreda, ki ga je z izvolitvijo v odbor tako visoko počislal, želimo k temu bračkijanstvu dober tek. Taki in enaki možje so toraj vredni, da se jih izvoli v občinski odbor; toda drugi v stran. Tako n. pr. naš g. nadučitelj, ki že čez 12 let s vsemi močmi deluje za napredek občine, sedaj kot predsednik treh društev: bralnega, kmetijskega in gasilnega, kot organist in pevovodja, kot prireditelj imenitnih veselic, povsod z besedo in dejanjem naprej. Čestokrat je že žrtvoval svoj dragi čas in mir za marsikogar, tudi za skupne koristi cele občine, a pri volitvah se zanj ne ve. Občudujemo njegovo potrpežljivost in samozatajenje, da še kljub vsemu temu v svojem delu ne omahne. Koncem pa naj še bo pribita največja neumnost, da ves tretji volilni razred poslušno voli kandidate iz prvega razreda, a ta zopet može izmed svoje sredine, seveda v zahvalo. Ali nima tretji razred dovolj svojih sposobnih mož? O tem se bode v bodoče drugače govorilo.

Več volilcev.

l **Okoslavci.** Obč. odbor občine Okoslavci je vsled sklepa odborove seje z dne 30. junija poslal predsedništvu poslanske zbornice zahtevo, da se dajo Slovencem višje šole, osobito vseučilišče v Ljubljani.

l **Bralno društvo pri Kapeli** priredi v nedeljo dne 7. julija 1907 po večernicah v „Zidu" Gregorčičevo slavnost. Vspored bo ta-le: Slavnostni govor, alegorija in deklamacija. Zatim sledi uprizoritev igre „Krčmar pri zvitem rogu". Odmore izpolnuje kapelski mešani zbor in kapelski goslarsko-tamburaški klub. Za mnogobrojni obisk prosi

Odbor.

Slovenjgraški okraj.

s **Slovenjgradec.** V zadnji številki „Narodnega Lista" pretaka nekdo krokodilove solze, da se častita duhovščina in pa tudi gospod načelnik okrajnega zastopa narodnih podjetij izogibljejo, in rajši k politič-

nim nasprotnikom zahajajo. Da se o tukajšnjih razmerah ne bode napačno sodilo, konštatujemo s tem in se sklicujemo na trezno misleče občinstvo, da zgornja predbacivanja niso opravičena in osnovana. Prizadeti gospodje se nikakor ne izogibljejo narodnih podjetij, nasprotno, ista v popolni meri podpirajo, nočejo pa v dotiko priti z osebo, katera jih je brez vsakega povoda že mnogokrat napadla in hotela osmešiti, vsled česar tudi v gostilno v Narodnem domu navadno ne zahajajo. Ta oseba je s svojim nastopom in ravnanjem v naših krogih že veliko homatij povzročila, mnogo delavnih in vzglednih mož je edino le radi tega izostalo, število teh se bo pa v doglednem času še pomnožilo, ako se razmere korenito ne zboljšajo in nasprotstva ne poravnajo — to polagamo načelstvu Čitalnice in Posojilnice kot lastnice gostilne resno na srce.

s **Nesreča** na velenjski postaji pred sodiščem. Dne 13. septembra l. l. je skočil iz tira na velenjski postaji železniški voz, ker je bil napačno postavljen premikalnik. Voz je bil poškodovan, dva potnika sta bila lahko, eden pa nevarno ranjen. Obtoženi so bili radi tega postajenačelnik Jaklitsch, vlakovodja List in izprevodnik Wauko. Obtožence je sodišče oprostilo.

s **Šmartin pri Slovenjgradcu.** V zadnjem „Štajercu" sedemglavni grozni lintvar z dolgim repom, katerega namaka v strupenem žrelu, smeši in popisuje našo Telovo pobožnost, grdi može, blati dekleta, ki so k slovesnosti pripomogla. To je pač po lutrovo! Ganilo nas je, ko je bolan g. župnik nas spremil do prve postaje v procesiji in posolzili smo se, ko nas je pri zadnjem evangeliju že čakal in končal procesijo. Čast Bogu, hvala pa Vam! Ne ustrašimo se „Štajerca" in „Narodne stranke"!

s **Šmiklavž** pri Slovenjgradcu. V 29. številki letošnjega „Narodnega Lista" si je neki resnicoljuben dopisnik v svoji razžarjeni domišliji naslikal nekega „lažnjivega dopisuna" „Slov. Gospodarja", vsled česar hoče v svoji modri in plemeniti visokosti list in sotrudnike v nič zdrobiti. Oj, oj, gospodine! Če tudi postavite svoje ime, resnica je le, da si niste z resnico posebno prijateljski. Od kdaj pa ni res, da ste vsiljevali liste protikatoliškim možem? Od kdaj pa je laž, da bi ne bili vsiljivo prišli med mirne svate na gostijo politikovat? Od kdaj pa je res, da se tak goreči gospod da prisiliti h kakemu njemu nelju bemu dejanju? Od kdaj pa je zlagano, da ste prišli nalašč radi svoje liberalne stranke? Menda od tedaj, odkar ste hoteli marsikaj pozabiti! Da vam nihče ni povedal v obraz kaj poštenega, vam verujemo, ker bi bila to preklicano velika in težka naloga. Pritrdimo, da je bil neki svat po glavi udarjen ter osuvan in ozmerjan vsak, ki je bil s katoliško stranko, proti kateri ste prišli delovat s svojim prijateljem. Kako dolgo pa je že lažnjivo, da ste se morali krilu omakniti? Kako dolgo že ni več gola resnica, da so poštene ženske jokaje odšle z iste gostije vsled prepira, od vas prinešenega? Nikakor pa vas ne zavidamo najboljšega prijateljskega razmerja s celo Naceljnovo hišo, kjer je bilo tudi gnezdo liberalnih nasprotnikov ob volilnem času in še ni nehalo biti, in kamor prihaja toliko posebno zrelih tičkov. Za koga pa naj bi ne bilo sramotno, morda za tistega, ki je kot „delujoč gospod" hodil z zaprtkovci razbijat, zmerjat in kakor volkovi tulit v Legen, Podgorje, Plešivec, St. Vid? Ne zavidamo ga, da se je celo s pijanimi šnopsarji bratil: Ali je še tudi neresnica, da ste bili pri znanem preprečenem šmiklavškem shodu, kakor učitelj in mojster, in ne kakor nedolžen učenček? Ali so vas vaši učitelji in predstojniki k temu navajali? Pojdite jih vprašat v Slovenjgradec! Potem pa kar napišite, kaj in koliko je resnice, koliko laži, koliko obrekovanja, koliko nesramnosti — pa z vam privajenimi izrazi — in podpis zraven! Ni hudiman, da bi ne držalo, če tudi med neprimernimi ljudmi! Videli boste: „Slov. Gospodar" in vsi sotrudniki zlezejo pred vami kar v kozji rog!

s **Zavodnje.** Ko je liberalna Narodna stranka priredila predzadnjo nedeljo shod v Razborji in Zavodnjem, se je od prirediteljev shoda tudi reklo, da se je iz sto in sto prižnic in spovednic delalo ob volitvah zoper Ježovnika in agitiralo za Robiča, kakor sem to zvedel iz dopisa v zadnjem „Gospodarju". Podpisani protestujem proti temu neresničnemu govorjenju. Vsi, ko se me poslušali, so priča, da nisem celi čas volilnega boja nikdar v cerkvi izgovoril niti imena Ježovnik, niti Robič, niti sploh pridigoval o volitvah. Toraj dotični, ki ste to govorili, dokažite! — Ker se splošno govori, da sem jaz pisal dopise od tod, svarim, da bom sodnijsko postopal proti vsakemu, ki bi me še nadalje popolnoma neutemeljeno imenoval pisca tukajšnih dopisov. Veseli me pa, da se je oglasil dopisnik v pošten list, ki bo menda tudi nadalje bičal počenjanje tukajšnih narodovcev in štajerčijancev, ki so dosedaj nemoteno uganjali svojo politiko.

Janez Rožman, župnik.

Konjiški okraj.

k **Za slovenske srednje šole in vseučilišče** so vložile in odposlale prošnjo na predsestvo poslanske zbornice na Dunaju občine: Spodnji Dolič, Paka, Ljubnica-Stenica in Brezen pri Vitanji.

k **Iz Konjic** se nam piše, da dopis o g. Clarici ni odgovarjal popolnoma resnici.

k **Konjice.** Ogled kobil in konj c. kr. družbe za deželno konjerejo bo v Konjicah dne 9. t. m. ob 8. uri zjutraj in sicer za okraje: Konjice, Šmarje, Slov. Bistrica in Slov. Gradec. Delila se bodo pri tej priliki tudi darila in sicer 16 državnih v denarju ter 8 državnih svetinj, potem v denarju še 8 deželnih, 20 konjiškega, 10 šmarskega, 14 bistriškega in 6 slovenjgraškega okraja.

k **Žreče.** Štrajkali so knapi v premogokopu zaradi plače; kmalu so se mirnim potom pobotali z delodajalci ter šli zopet v jame. — Na praznik sv. Petra in Pavla so fantje v tepežu skoraj do cela pobili oženjenega tesarskega pomočnika Šeliha. Nesrečni alkohol!

k **Št. Jernej pri Ločah.** Že zopet so nekatere tirali pred sodišče v Celje zaradi plakatiranja pred volitvami. Ali je to res tak strašen zločin, da moramo sedaj v Celje hoditi, ko je največ dela na travnikih. Radovedni smo tudi, odkod ta razloček med obtoženimi pristaši Kmečke zveze in Štajerčijanske stranke, prvi so namreč dosledno klicani v Celje z obilnimi stroški in zamudo časa, drugi pa v bližnje Konjice. Nerazumljivo. Kmet.

k **Loče.** Ko tako-le prebiram ljubega mi „Slov. Gospodarja", izvem, da tu pa zopet tam po naši lepi slovenski Štajerski ustanavljajo posojilnice, bralna in izobraževalna društva in druge take koristne naprave za slovenskega kmeta, mi prihaja na misel, zakaj bi le pri nas v Ločah ne bilo kaj takega mogoče. Oj, kako bi bilo eno ali drugo za nas potrebno, ki zdihujemo pod jarmom nemškutarjev, da bi se ga mogli kmalu otresti. Žalibog, da nekateri nesrečnemu „Štajercu" verjamejo bolj, kakor sv. evangeliju. Pa jaz mislim, da bi vkljub temu šlo, ko bi se le odločni pristaši Kmečke zveze enkrat zbrali ter se združili v izobraževalnem društvu, kjer bi se poučevali in navduševali za dobro stvar. Upajmo, da se ta želja kmalu uresniči.

Celjski okraj.

c **Nevihta s točo** je razsajala v sredo dopoldne v celjskem okraju.

c **Dva dečka utonila.** Dne 30. junija je pomagal posestnik Anton Škruba iz Ljubije pri Mozirju baron Knoblochovem logarju loviti ribe v Savinji. Sinova imenovanega kmeta, 12letni Jaka in 10letni Matija sta zapustila proti zapovedi matere hišo in sta jo krenila k Savinji, hoteč prebresti Savinjo na desni breg, pri tem pa sta utonila. Njih trupla je nesrečni oče potegnil pri Letušu iz vode.

c **Gluhonema ženska se je našla.** V Mestinje je prišla dne 5. m. m. k posestniku Florijanu Pezdevšek gluhonema ženska, stara okoli 20 let. Ker je zbolela, oddala se bo v bolnišnico. Kdor ve, od kod je doma, naj naznani okrajnemu glavarstvu.

c **Z užigalicami** sta se igrali 30. m. m. 14 letna in 8 letna hčerkica delavca Dolenca v Celju, ko ste bili sami doma. Pri tem je starejša užgala mlajši obleko. Nesrečen otrok je dobil takšne opeklina, da je drugi dan v bolnišnici umrl.

c **Velika veselica** v prid družbi sv. Cirila in Metoda se vrši dne 7. t. m. v Žalcu v dvorani g. Franc Hodnika. Na sporedu je: „Tat v mlinu", veseloigra v treh dejanjih, tamburanje dij. tamb. zbora in prosta zabava itd. Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 80 v, III. sedež 60 v, stojišča 30 v. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Ker je čisti dobiček namenjen naši šolski družbi, se preplačila hvaležno sprejemajo.

c **Legar** se je zopet pojavil v Dolu pri Hrastniku. Pravijo, da je prenešen iz Celja. Oblasti in zdravniki pridno delajo, da se bolezen ne razširi.

c **Nastavljanje koz v okolici Celje** bode opravljal distriktni zdravnik g. dr. Anton Schwab dne 8. in 9. julija ob 9. uri dopoldne v okolici Celje, 7. julija ob 5. uri popoldne v Sretini, 6. julija ob 4. uri popoldne v Štorah, 11. julija ob 9. uri zjutraj na Teharjih in 12. julija ob 9. uri zjutraj v St. Lovrencu na Prožinu. Revizija teden pozneje ob isti uri.

c **Celje.** 21-letni tovarniški delavec Peter Trauner je dne 28. m. m. z nožem napadel 16-letno hčerko tovarniškega delavca Rupnika. Zadal ji je na glavi in hrbtu hude rane. Storil je to v jezi, ker ga deklica ni marala. — Triletna hčerkica železniškega čuvaja Vrečka je padla dne 27. m. m. v bližini kolodvora ležečo gnojšnico. K sreči je slišal neki gospod krik ter rešil otroka.

c **Teharje.** Dne 20. oktobra 1904 so se zadnjič bili oglasili v zvoniku starodavne teharske farne cerkve trije stari zvonovi, ki so tehtali skupno 1411 kil. Od tedaj zrasla je iz tal nova župnijska cerkev s ponositim zvonikom, ki bo dobil svoj kinč — nove zvonove — prihodnjo nedeljo 7. julija. Zvonovi, štiri po številu, tehtajo 4400 klg. in so vglašeni c e g a. Ob 8. zjutraj jih bodo blagoslovili naš milostljivi knez in škof, po sv. maši se bodo zvonovi potegnili v zvonik.

c **V Trbovljah** se otvori tudi na pošti Trbovlje II. brzojavni urad.

c **Mozirje.** Vodstvo tukajšne ekspoziture je prevzel 1. t. m. okrajni komisar dr. Emil Lubec iz Celja.

c **Petrovče.** Dne 2. julija popoldne je prevrgel vlak voz z gnojem. Hlapec se je ustavil na tiru in med tem je pridrdral vlak. Hlapcu in konjema se ni nič zgodilo, voz je pač popolnoma zlomljen.

c **Laški trg.** V naših gozdih so požrle kobilice vso listje, tako da je vse golo. Zadnji petek je prišel sem asistent postaje za rastlinsko varstvo na Dunaju, dr. Wahl, in si je ogledal gozde na Psarjem in Vrstniku, v katerih tako strašno kobilice gospodarijo. Dognalo se je, da se razsteza opustošenje 6 kilometrov na dolgo in 3 kilometre na široko na obeh bregovih reke. Poljem in travnikom so kobilice še kolikor toliko prizanesle; močno poškodovale so nek vinograd. Dr. Wahl je nasvetoval, naj bi se škropilo na poljih, travnikih in vinogradih, kateri so v nevarnosti, z navadnimi brizgalnicami, kakor jih rabijo v vinogradih; tekočini se mora primešati 2 odstotka mila. Ta tekočina pomori kobilice v približno eni uri. Izvrstno se je obnesla tudi tekočina, kateri je bil primešan tabačni izvleček. To velja za obrambo na poljih, travnikih in vinogradih. Gozdov pa ne bo mogoče rešiti.

c **Zoper župnika Ogrizeka** je začel „Štajerc" novo gonjo. Med drugimi rečmi ga dolži 9. junija, da je domači les na tihoma prodajal. Na poslani popravek ga 30. junija zasramuje in se grozi z novimi napadi. Naj zve „Štajerc" vso zgodbo, kako daleč se moti. Leta 1876 je dobil župnik Černoša od gosposke nekaj več hoste kot drugi posestniki, zato da bi prihodnji župniki imeli odkod kaj vzeti za popravila 6 gospodarskih poslopij, ko ne bojo ubogi župljani mogli v ta namen plačevati. Na to pogodbo je župnik Ogrizek gosposko opozoril kmalu, ko je Črešnice nastopil, in je prosil dovoljenja, če sme kaj lesa prodati za popravila. Gosposka je sprevidela pametni vzrok in je dala dovoljenje 5. julija 1897. Župljani so bili s tem za vetrom. Dovoljenje je več Črešnjičanov bralo in ga more brati dopisnik in „Štajerčev" urednik. V župnem arhivu se znajde. „Štajerc" je pred kratkim pisal, da je hujskati zoper stanove neumno. Naj torej on pusti vendar enkrat hujskanje zoper duhovnike in naj ne zavija resnice.

c **Iz Zadretja.** Prijatelj kmetov! Za časa državnozborskih volitev je osrečeval spodnje Zadretje s svojo navzočnostjo slavni kramar iz Bočne. Kupoval je čebele, pri tem pa seveda vlekel na uho, da bi vjel kakšno žal besedo zoper pristaše Narodne stranke, in dotičnega zločinca hitro ovadil. Nek pošten kmet, ki ni poznal tega prijaznega čebelarja, ga je vprašal, je-li resnica, kar nekateri pravijo, da je učitelj v Gornjem gradu dal križ iz šole. Govorica je nastala na podlagi znane velenjske afere. Ker se je pa ravno gornjegrajsko učiteljstvo postavilo na čelo liberalne Narodne stranke in je vobče znano, da je učiteljstvo tam zelo liberalno, ni čuda, da so ljudje zamenjali kraj. Kramar nese kmetovo vprašanje še gorko g. Kocbeku. Ta toži — kramar priseže, kmetova priča pa se ne vpošteva, češ, da je mož pozabljiv. Stroške plačaj in prekliči! se glasi sodba! Preklicati mora, nič ne pomaga. Kramar je še bojda rekel kmetu: Boga zahvalite, da drugi ni slišal! In ta — ta kmečki prijatelj — ki toži zaupljive kmete liberalnim učiteljem, hoče biti celo načelnik okrajnega zastopa! Privandranec, kmetje te že zapuščajo, in pride morda čas, ko si bo Bočna oddahnila.

c **Braslovče.** Dolgo smo se premagovali, da nismo javno povedali, kako so se naši liberalčki obnašali ob času državnozborskih volitev, pa zdaj nas neko dopisunče izziva v „Narodnem Listu", češ, da smo delali Povalejevi volilci ob volitvi tako, da bi se lasje ježili ljudem, če bi čitali. Zakaj ni povedal kako, nam je jasno, ker nekaj povedovati, kar človek ne ve, je res težka stvar, čeravno je dopisnik eden največjih lažnjivcev. Ali ste vi pozabili, kako so vaši letali od volilca do volilca in prepisovali glasovnice, ki so bile napisane za dr. Povaleja? In najbolj čudno je to, da take osebe, ki si še od sebe kaj mislijo, in ki drugokrat še ne pogledajo one, a zdaj pa so stali pred njimi celo z največjim ponižanjem. Le spomnite se, ali niso vodili za Robleka glavni boj nekateri mešetarji, in vi z njimi, ki ste se jim poprej pomilovalno posmehovali zaradi njihovega politikovanja, z njim ste sedaj šli roko v roki v boj. Zares, roko na srce, dopisnik, in smuk za kulise, če se spomniš, da so bili v vaših vrstah takšni narodnjaki, ki se še sedaj sramujejo slovenskega jezika. Povej nam, če hočeš, da ti imenujemo krčmarja, ki je nekdaj rekel, da je njemu na veliko škodo, če obesi na svojo hišo slovensko zastavo in na 15. maja pa je obesil naši zastavi nekaj podobnega, češ, slovenski nemškutarji smo zmagali. Dopisun pravi, da smo slepce in bebce pripeljali. Kedo pa je oni slepec, ali ni človek bolj čistega življenja in stokrat boljšega značaja, kakor ti in vsi naši liberalci? In če je slep, mar ni več državljan? Fej, da se predrzneš kaj takega komu očitati. Boga prosi, da ti ne postaneš telesno slep, pač pa si že dolgo duševno slep. Nadalje pravi, da so bebca pripeljali! Ali se ne spomniš, ko je bil on za liberalce nesrečni shod, ko ni bilo dr. Povaleja, koga ste imeli v svoji sredi. V tuji fari so si izposodili nekega človeka, ker hvala Bogu pri nas ni takšnih, da se je po blatu povaljal in tak prišel izzivat gosp. kaplana. Če vam ni za stan, naj bi vam bilo vsaj za vašo čast, da ne bi pustili takšnemu človeku izzivat g. kaplana v imenu vaše stranke. In na dan volitve se boste gotovo še spomnili, kako so nekateri Roblekovi volilci izzivali naše. Vzemimo samo en vzgled. Vi gostilno g. Stancarja je prišel neki mož, vzgleden gospodar, ki je veliko daroval za cerkev. Za njim pa pride neki liberalec in ga začne zmerjati za farškega podrepnika in mu dajati najgrše priimke. Kdor pozna oba, že ve, kateri je boljši človek in kateri ima več ugleda. Torej, dopisnik, res, hiti pometat pred svojim pragom! Če pa hočeš, da se še kje srečamo, pa nadaljuj, vemo še mnogo, mnogo! Vi Braslovčani pa, ki ste tako po ovinkih prišli med nje, ki so vam bili nekdaj nasprotniki, vi, ki še znate trezno misliti, spomnite se samo na to, da je bilo nekdaj veliko prijetneje v Braslovčah, ko ste delali skupno z gg. duhovniki. Vi vsaj spoznajte, da nam niso nasprotni, če tudi nekateri liberalci to vedno trdijo. Sami torej sodite oliko stranke in začnite misliti. Spomnite se shoda v Celju, na Jožefovo, spomnite se shoda v Braslovčah, in ne sodite pristransko, potem pa gotovo najdete pravo pot, če se hočete držati pota omike in izobrazbe.

c **Št. Jurij** ob juž. žel. Naši klerikalci so izvrstni učitelji za naše liberalce kaže to, da oni vse posnemajo po naši stranki, kakor tista opica, ki je opazovala svojega gospodarja, ki se je bril; ko se gospodar obrije, potegne z hrbtom britve po svojem vratu, ko se pa gospodar odstrani, se pa gre tudi opica briti, dela vse, ravno tako, kakor je videla svojega gospodarja, in ko se obrije, tudi ona potegne z britvijo po svojem vratu, pa s tem razločkom, da je potegnila z ostrino britve po vratu in si je tako prerezala vrat in poginila. Ta opica je lepa podoba šentjurskih liberalcev, ker vse, kar vidijo pri naši stranki, hočejo tudi oni imeti. Ko so naši fantje žgali že dolgo let kres na čast sv. Cirila in Metoda, so tudi oni prišli do zaključka, da je to lepo in začeli so žgati kres. Ko so naši fantje ustanovili tamburaški zbor, ustanovili so pozneje tudi liberalci tamburaško društvo „Rifnik“, sedaj že blagega spomina. Ko so naši fantje ustanovili kat. bral. društvo, katero deluje za izobrazbo članov izvrstno že 6 let, so tudi oni postavili konkurenčno društvo „Knjižnico“ lansko leto. Naše bralno društvo je začelo prirejati prvo v Št. Juriju predstave, petje itd.; tudi to se je dopadlo našim liberalčkom, tudi oni so začeli z igrami. Tudi iz „Slov. Gosp.“ naše dopise posnemajo. Iz „Slov. Gosp.“ se je posebno priljubil dopis: „Pismo Turinovega Balanta do Klanšekovega Blažeka dopisniku „Narodnega Lista“, ker je ta dopisnik že mnogokrat rabil ta dopis skoraj dobesedno. Ko smo mi pri zadnjih volitvah pravili, da bo imel v Št. Juriju dr. Povalej veliko večino, so tudi oni trdili, da bo imel Roblek tu veliko večino. Kako se je pokazalo? Dr. Povalej je imel 503 glase, Roblek pa 144 glasov. Pa dopisnik „Narodnega Lista“ v enomer piše: šentjurski nazadnjaki, a sebe pa štejejo za naprednjake. Kdo je v Št. Juriju naprednjak in kdo nazadnjak, to lahko sodijo naši bralci „Slov. Gosp.“ sami. Nas pa zelo veseli, da smo tako postali mi vaši učitelji in da nas tako lepo posnemate, delali bomo še bolj požrtvovalno v blagor našega kmeta trpina, tako da še boste imeli marsikaj posnemati in se učiti od našega priprostega kmečkega ljudstva, ki ljubi vero svojih pradedov in svojo rodno zemljo, pevajoč svojo slovensko pesem Bogu in domovini v čast!

c **Trbovlje.** Fantje vzgojeni v socialdemokraški stranki so zopet pokazali, česa so se naučili od svojih učenikov. Nedavno so prišli trije pametni kmečki fantje iz Praprotnega nad Hrastnikom v Retje. Slišali so pri Zupančiču, v gostilni čez ulico godbo. Zato so šli v omenjeno gostilno. Ondi je bilo več fantov rudarjev. Z veseljem so sprejeli došle. Zabavali so se veselo nekaj časa. Nato so se fantje iz Praprotnega poslovili ter odšli proti domu. Ne daleč od gostilne pa jih nenadoma napadejo fantje, s katerimi so malo preje skupaj pili. Imeli so vsak svoj kolec. Ker so bili napadeni samo trije, sta dva zbežala. Najstarejši, ki je ugleden fant iz dobre hiše, pa se vstavi in jih vpraša, zakaj jih napadejo na cesti? Mesto odgovora ga pa znani pretepač udari z ročico, ki jo je vzel na nekem vozu, po glavi tako, da je oni padel na tla. Obdeloval ga je še naprej in dejal: „Na, sedaj nas pa boš poznal;“ Upamo, da boste drugi spoznali, kaj je socialdemokracija. Okrajnemu glavarstvu predlagamo, naj ukaže strogo paziti na to, da ne bodo gostilne čez ulico po preteku policijske ure odprte, še bolj, da ne bodo popivali v lokalu in še celo godbo imeli. Na županstvo se ne bomo obračali, ker vemo, da nič ne opravimo, kajti pregovor pravi: „Vrana vrani oči ne izkljuje.“ Kdor trobi v županov liberalni rog, in je pri volitvah delal zanj, temu je vse dovoljeno. Tako je n. pr. znani agitator propadlega kandidata Pust (p. d. Urbajs) dobil precej koncesijo za gostilno čez ulico v Praprotnem, dasi ijd tam že dovolj gostiln. Med tem ko je pri nas v Trbovljah nekdo prosil koncesije, ki pa ni liberalen agitator. Županstvo mu je prošnjo odbilo z opombo: „Na tisto hišno številko ne dobite koncesije.“ (Zakaj ne? Zato ker je cerkovnikova!) O tem bomo sploh še več poročali. Pribijemo samo to, da liberalci in socialdemokrati spadajo vsi v en koš. Slavno c. kr. okrajno glavarstvo pa še enkrat prosimo, naj pazi na te liberalne gostilničarje. Če bi naš somišljenik le eno minuto pozneje zaprl, ga županstvo koj kaznuje, liberalcem pa je vse dovoljeno. Drugič več!

c **Iz Zg. Ponikve.** Bralno in pevsko društvo na Zg. Ponikvi priredi 7. julija ljudsko veselico s sledečim vsporedom: 1. Govori o kmetijstvu Vl. Pušenjak. 2. Petje domačega moškega zbora. 3. Deklamacija Gregorčičeve pesmi „Domovini“. 4. „Bucek v strahu“, šaloigra. 5. Petje dom. moškega zbora. 6. „Kmet in fotograf“, šaloigra, 7. Prosta zabava. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev. Ker je čisti dobiček namenjen društveni knjižnici, se priporoča za obilno udeležbo Odbor.

c **Bralno in pevsko društvo pri Sv. Martinu v Rožni dolini** priredi dne 14. julija (o priliki slabega vremena 21. julija) pri Stožirju ljudsko veselico s petjem, govori, šaljivo igro in pošto, gospodarstvenim predavanjem g. Levstika itd. K obilni udeležbi vabi uljudno Odbor.

Brežiški okraj.

b **Zadnja beseda o nemški šoli v Hrastniku.** „Narodni List“ in tetka „Domovina“ očitata dr. Benkoviču, da se je zavezal delovati za nemško šolo v Hrastniku, in da so radi tega nekoji Nemci zanj glasovali. Od državnega poslanca dr. Benkovića smo naprošeni objaviti, da on v nikakem oziru nima vezanih rok glede nemške šole v Hrastniku. Ako niso dani povsem zakoniti pogoji za ustanovitev take šole, potem se bode zoper to z vsemi silami upiral; če pa je v Hrasiniku res 40 za šolo godnih nemških otrok, potem pač noben boj zoper šolo nič ne pomaga. Pri ustanovitvi predpogojev za nemško šolo ima seveda v prvi vrsti govoriti krajni šolski svet, dalje občina Trbovlje; upati je, da bode g. Roš kot vsemogočni trboveljski župan in vestni (?) deželni poslanec mogel preprečiti vsako protizakonitost; drž. poslanec dr. Benkovič mu pojde drage volje na roko, ako se mu od merodajnih činiteljev dado na razpolago primerni podatki. Otročje smešna je trditev „Narodnega Lista“, da je dr. Benkovič prosil za glasove hrastovških Nemcev pri nekem razgovoru v Zidanem mostu; dr. Benkovič vendar ne bode vprašal pri uredništvu „Narodnega Lista“, s kom sme zasebno občevati. Sicer pa naj „Narodni List“ prime svoje brežiške pristaše za ušesa, ker so pri ožji volitvi roko v roko šli v boj zoper dr. Benkoviča z brežiško nemškutarijo, celo z glasovito policijo.

b **Rajhenburg.** Udje Kmečke zveze nameravamo prirediti v kratkem tukaj veliko veselico z godbo, da damo tako duška svojemu veselju, ki je zavladalo med nami vsled slavne zmage pri zadnjih državnozborskih volitvah. Oppozorimo že danes svoje prijatelje in somišljenike, da pridete ta dan, ki se bode pravočasno naznanil, od blizu in daleč med nas tudi radi tega, da si podamo zopet roke v znak skupnega nastopa povsod, kjerkoli se bode šlo za našo kmečko stvar. Pripravljalni odbor.

b **Imeno pri Podčetrtku.** Dne 27. junija t. l. je bil v splošno zadovoljnost zopet izvoljen dosedanji naš vrli župan Janez Počivavšek, ki s tem nastopi peto dobo svojega plodonosnega županovanja. Svetovalca sta J. Božičnik in A. Pečar. Vsi odborniki in svetovalca z županom na čelu so odločni pristaši „Kmečke zveze“.

b **Dobje** pri Planini. Če mi dopisnik iz Dobja dokaže, česar me dolži in očita v „Štajercu“, štev. 26, z dne 30. junija 1907, dobi od mene 1000 K, z besedami: edentisoč kron. Ta znesek bom izplačal takoj, kakor je ljubo, ali uredništvu „Štajerca“, ker toži, da nima podpor iz bogatih farovških blagajn, ali pa njegovemu dopisniku iz Dobja. Stavim na sledeče pogoje. Če mi do 25. julija 1907 dokažeš, kar si mi tam očital in če te dokaze pošlješ do tega dne preč. kn. šk. konzistoriju v Maribor ter se podpišeš in tudi priče imenoma navedeš (ne samo pisati: to se je dokazalo, ali tako se govori, ali pa baje), potem bom jaz 1000 kron položil pri preč. kn. šk. konzistoriju v Mariboru. Dokaze bo potem poljuben advokat v pričo preč. kn. šk. konzistorija pregledal, in če se ti bo posrečil dokaz resnice, dobiš takoj onih 1000 K. Da pa ne bo zopet „Štajerc“ velikodušno pisal: „Mi ti zastonj dokažemo in smo že dokazali“, ga prosim, naj mi s tem ne prizanaša. Dokazovanja ti še olajšam. Dokaži za zdaj samo sledeče svoje trditve: 1. da sem „iz prižnice plavšal, da kateri ne bo Korošca volil, ne bo kristjan, bo storil velik greh.“ 2. dokaži mi to, kar mi očitaš, da sem baje storil in zakrivil v Gornjemgradu, 3. dokaži mi, da sem dajal „slabe zglede“ s tem, kar pišeš, da sta v temni noči špacirala in špajsala itd. 4. dokaži, da nisem hotel na smrt bolanega starega moža iti previdet, in je potem umrl brez sv. zakramentov. Če mi vsaj to dokažeš, potem prosim in zahtevam, da me moji cerkveni predstojniki po zasluženju kaznujejo in ti dobiš 1000 K. Večkrat si pisal, da je „Štajerc“ resnicoljuben in da vse dokaže, kar piše: dokaži še sedaj, pa nikar ne delaj zastonj, trud ti bom dobro poplačal. Jernej Vurkelc, župnik.

Iz drugih slovanskih dežel.

† **Peti vsesokolski zlet v Pragi.** Peti vsesokolski zlet v Pragi dne 29. in 30. m. m. je vspel kar najsijajnejše. Ta zlet je največji, kar jih je imelo doslej slovansko sokolstvo. Prišli so Čehi iz Amerike, Sokoli vseh slovanskih narodnostij (izvzemši Poljake) Rusi, Francozi. V petek so dospeli v Prago Slovenci in Hrvatje, presrčno sprejeti. Pri mednarodni tekmi je bilo nad 100.000 občinstva; navzoča sta bila tudi ministra Fořt in Pacak. Pri svobodnih vajah je telovadilo 8064 Sokolov, 2500 Sokolic. V sprevodu je korakalo 25.000 Sokolov. Sprevod je trajal 3 ure. Pri tekmovalni telovadbi so bile priznane nagrade: 1. češkim Sokolom; 2. francoskim telovadcem; 3. belgijskim; 4. luksemburškim; 5. slovenskim Sokolom in 6. ogrskim telovadcem.

† **Bosna in Hercegovina.** Za poveljnika Bosne in Hercegovine je imenovan podmaršal Anton pl. Winzor.

† **Zadavil se je na kosu mesa.** 66 letni Ivan Zotta je bil prišel dne 28. m. m. v Trst, da tu obišče svojo hčer. Šla sta skupaj obedovat v neko krčmo. Mej obedom se je pa staremu Zotti zaletel kos mesa in mu obtičal v grlu. Revež je na vse načine skušal, da bi se rešil, a oni kos mesa mu ni šel več ne naprej in ne nazaj. Hči njegova in tudi drugi gostje krčme so mu skušali pomagati, a ko so videli, da so vsi njih poskusi brezvspešni, so odpeljali starca na zdravniško postajo, kjer sta si dva zdravnika dala toliko časa opraviti, da sta mu slednjič res izvlekla iz grla oni nesrečni kos mesa. A bilo je prepozno; starec je bil že izdihnil.

Drobtinice.

d **Redka materinska ljubezen pri živalih.** Na nekem posestvu v Kavelstorfu v Nemčiji imajo ovco, ki poleg svojih jagnjet oskrbuje tudi mlade pujske, katerim je mati poginila. Skupno gredo na pašo in se igrajo ter sesajo pri stari ovci. Prašički se lepo razvijajo, ker ovca skrbi za svoje rejenčke kakor da bi bili res njeni.

d **Slovenci v Aleksandriji.** Rodoljubni naši rojaki v Aleksandriji v Afriki, ki žive raztreseni v velikem mestu brez skupnega središča, ki bi jih družilo, so si osnovali društvo z namenom, da si ustanove slovensko ljudsko šolo v Aleksandriji. Že nabirajo denar za zgradbo, a ker so stroški veliki, se obračajo tudi na rojake v domovini, da jih podpirajo pri tem domoljubnem podjetju. Šolo odpro že jeseni, obiskovali jo bodo poleg slovenskih tudi hrvatski otroci.

d **Vojska z Italijo?** Zveza je dobra, še boljši je zanesljiv zaveznik, najboljša je pa samopomoč brez zaveznika. Nobena druga država nam ne vzbuja toliko nezaupnosti, kakor Italija. Ako govorimo o italijanski zvezi, moramo reči: „Bog me varuj mojih prijateljev, sovražnikom se bodem že sam ubranil.“ Italijani še vedno niso pozabili svojega poraza leta 1866. Še bolj pa jih bode v oči Adrijansko morje, koder prosto plovejo tudi avstrijske ladije. Adrijansko morje hočejo imeti in pa košček avstrijske zemlje ob robu zelene Adrije. In v to svrho hočejo pomnožiti italijansko brodovje v Adriji, ki bi v slučaju vojske podpiralo armado na kopnem. Star vojaški pregovor pa pravi: „Preden ti sovražnik poje večerjo, vzemi mu njegov zajutrek.“ Naša vojna uprava mora pazljivo zasledovati vse italijanske priprave na morju in na suhem. Tega nam ne narekuje morda strah, temveč le samozavestna previdnost. Da pa je povsem upravičena naša opreznost, potrjujejo poročila iz zanesljivih virov. Italija ima za mobilizacijo na severovzhodnji meji na razpolago tri železnice, dve z dvojnim tirom. Takozvana sredozemska proga ne pride v poštev. Te železnice pa nikakor ne zadoščajo v sili, ker tudi niso dovolj zavarovane na obrežju. V tem pogledu torej Avstrija nadkriljuje Italijo, ker ima na razpolago osem železnic do italijanske meje. Ni pa brez pomena stroga vojaška organizacija osobja pri treh velikih železniških družbah. To organizacijo je izvršil bivši ministrski predsednik general Pelloux. V slučaju vojske dobi vojna uprava v roke tudi ves promet na teh železnicah. Od l. 1905 je Italija tudi znatno pomnožila število strojev in voz. Sploh obrača Italija največjo pozornost na svojo severovzhodno mejo. V mnogo višji meri pa skrbi Italija za svoje vojno brodovje, topničarstvo in utrdbe ob avstrijski meji. V jeseni 1904 so pričeli graditi zaporne trdnjavice pri Chiusaforte in Ospedaletto. Pri Vigo di Cadore nadaljuje, pri Veroni in Primolanu pa prezidava stare utrdbe. Posebno važna italijanska točka in oporišče za armado je Chiusaforte, 12 kilometrov od avstrijske meje pod Pontabljem. Vso gorovje tvori ob Chiusaforte močno zaporo ceste in doline. Italija je lani tudi pomnožila vojaštvo ob avstrijski meji. Bili so namreč od zapadne meje na vzhodno za dobo poletnih vaj premeščeni štirje polki planinskih lovcev. Namen je gotovo ta, da se častniki in vojaki dobro seznanijo s krajevnimi razmerami ob avstrijski meji. Pa tudi mi ne prikrivamo, da Avstrija ne drži križem rok. Nadaljujejo in zboljšujejo se ob italijanski meji utrdbe ter razširjajo omrežje železnic in cest. Previdnost je vedno dobra lastnost tudi nasproti nezanesljivemu prijatelju. Sicer pa hočemo upati, da več ne pride čas, ko bi moralo odločevati orožje, kdo je močnejši, Avstrija ali Italija.

Pajek — ribič. V južnoamerikanskem mestu Buenos Aires je zasledil prof. Berg precej velikega pajka, ki dela mreže v mirno vodo, sedi na kamenju, ki štrli iz vode, in čaka na svoj plen. V mreže, ki so precej močne, lovi majhne ribe in od teh živi, kakor naši pajki od mrčes, osobito muh.

d **Želje francoskih framazonov.** Na shodu francoskih framazonskih družb je govoril neki Beauquier sledeče: „Naša država bo dovolj trdna takrat, ko bomo imeli v vsaki gorski vasi enega framazona, ki bo uničil škodljivo delo katoliškega duhovnika. Dan pa, ob katerem bo župnik prisiljen, da ne umrje lakote, pojesti sam svoje hostije, — ta dan naj se približa in na ta dan dvignimo svoje kozarce in jih izpijmo! Možje! Premislite te besede dobro! Te besede je izpregovoril framazon. Tudi na Slovenskem imamo framazone! Ti izdajajo svoj list, ki se zove „Svobodna misel.“ Ta list taji Božanstvo Kristusovo in se norčuje iz vere v Boga. Kdo bere ta list? Naši liberalci, ki sami sebe tudi zovejo „svobodomiselce.“ Ta list se bere tudi pri raznih liberalnih bralnih društvih. Kaj sledi iz tega? Da so naši liberalci razširjevalci framazonske misli, pomagači framazonskih naklepov.

d **Dobro sredstvo zoper vlomilce.** V Parizu so tatovi vdrli v neko hišo, kjer stanujejo neoženjeni železniški uradniki. Kolikor mogoče hitro so se splazili po temnih hodnikih, tipajoč po vratih, če ni mogoče v kateri ključavnici ključa. Šele v najvišjem nadstropju jim je bila sreča mila in zločinci so si že veselja meli roke, češ, tukaj bo delo lahko. Tiho so odprli vrata, toda komaj so bili vsi v sobi, so prestrašeni zbežali na hodnik in kar najhitreje drli po stopnicah na ulico, kričeč, da so videli v sobi — strah. Seveda so spravili celo hišo in okolico pokonci. Vratar je klical za njimi, toda tički so zbežali, dokler niso pritekli v roke policiji, ki je prihitela na lice mesta. Ko so šlo v sobo gledat „strah“, so vidleli, da visi na vrvi, pritrjeni na kavelj v stropu, truplo mladega uradnika, ki se je malo pred posetom zločincev obesil; ti so videli v temi le nedoločene obrise trupla ter menili, da imajo pred seboj prikazen. Jako dobro sredstvo, da se preženo vlomilci, žal, da se da uporabiti le enkrat.

d **Iz Jeruzalema** piše redovnik: Zadnje dni meseca aprila se je mudil tu oddelek avstrijske morna-

rice. Okrog 40 častnikov z admiralom Lucianom Ziglerjem na čelu in 120 mornarjev je dospelo iz Jafe v sv. mesto Jeruzalem. Vsi so prišli kot pravi in pobožni romarji. V krasnih uniformah so šli najprvo vsi v cerkev božjega groba. Najbolj se je odlikoval v pobožnosti admiral sam. Ko je prišel iz cerkve, si je obrisal vpričo vseh vojakov solze, ki so mu rosile v očeh. Rekel mi je, da mu je ta obisk božjega groba dražji, nego cel milijon. Toda tudi drugi častniki in mornarji so dali Jeruzalemčanom najlepši zgled. Vsi tujci so občudovali njihovo obnašanje. V soboto so šli vsi k spovedi in v nedeljo so vsi skupaj — admiral, častniki in mornarji — na Oljski gori prejeli sv. obhajilo. V uniformah so javno molili po ulicah jeruzalemskih sv. križev pot. Cele trume Turkov so jih spremljale in se čudile tej pobožnosti. A ne samo Turki, tudi Judje in drugoverski kristjani so prihiteli, da vidijo ta izredni kogodek. Po križevem potu so šli vsi v patriarhatno cerkev in se tam udeležili velike sv. maše. — Najvišji cerkveni dostojanstvenik, jeruzalemski patrijarh, se je izrazil, da je kot okamenel občudoval to avstrijsko mornarico. Še bolj so bili pobožni nego moji bogoslovci, je rekel. Vsa čast takemu vojaštvu!

d **Zrak kot razstreljivo.** Če se spravi zrak na gotovo zelo nizko stopnjo toplote, postane kapljivo-tekoč. Kot tak ima lastnost, da prične že pri 100° pod ničlo izpuhtevati, in navadna toplota zraka ga spravi v paro. Če se ta kapljivotekoči zrak zapre v patrono, provzroča pri navadni toploti tak pritisk na stene patrone, kot nobeno drugo razstreljivo. Z jedno patrono je mogoče razstreliti 20 ton premoga. Prve poskuse razstreljevanja s kapljivo-tekočim zrakom so napravili v premogokopih severne Angleške.

Narodno gospodarstvo.

g **Gospodarska razstava v Pragi.** Pred kratkim se je končala velika gospodarska razstava v Pragi, ki je jasno pokazala vso silo in moč češkega naprednega, razumnega gospodarstva. Glavni del razstave so zavzemali gospodarski stroji od najpriprostejših do najizpopolnejših, s katerim dela danes gospodarstvo. Za nas važen in zanimiv je bil oddelek „Hosp. vynčování“ (gospodarski pouk) s statističnimi podatki o češkem gospodarskem šolstvu in njega razvoju od leta 1890. do koncem leta 1906. Češko gospodarsko šolstvo se lepo razvija, imajo 1 gospodarsko akademijo v Taboru, 2 gospodarski srednji šoli, 11 kmetijskih šol, 1 sadjarski zavod, 1 gozdarsko šolo, 1 šolo, ki je namenjena umnemu obdelovanju travnikov, 3 gospodinjske šole, 15 gospodarskih zimskih šol z gospodinjskimi kurzi in 119 gospodarskih nadaljevalnih šol. Vrhutega ima po potrebi še vsak okraj svoje takozvane okrajne (okresne) sadjarske šole.

g **Velikanski krompir.** Iz zapadne Indije je nedavno dospelo na trg v New-York več velikanskih krompirjev imenom „Jam“. Navadni komadi so tehtali okolu 15 kg., a bili so tudi komadi, ki so tehtali 50 in celo 70 kg. Na zunaj je krompir „Jam“ — izvzemši seveda obseg — podoben navadnemu krompirju. Ima rjavo oziroma črno kožo, je notri rožičast in prijetnega ukusa.

g **Ali imam pravico do svojega roja, ki se vsede na tuj svet?** Glede rojev in ubeglih domačih živali velja § 384. občnega drž. zak., ki slove: Domači čebelni roji in druge domače ter ukročene živali niso predmet prostega lova, temveč ima lastnik pravico zasledovati jih na tujem svetu, vendar mora povrniti posestniku tega sveta nastalo škodo. V slučaju, da lastnik matičnega panja 2 dni ne zasleduje roja, ali da je ubegla domača žival 42 dni sama od sebe izostala, jo more na skupnem zemljišču lastnik tega zase vzeti in obdržati.

Najnovejše novice.

Iz državnega zbora. Včerajšna (3. t. m.) seja državnega zbora je bila burna. Na dnevnem redu je nujni predlog o nepravilnosti pri volitvi v Galiciji. Rusini in socialni demokratje jako živahno razkrivajo nepravilnosti pri galiških volitvah. Razprava o tem predlogu bo trajala tri dni.

Iz sodne službe. Gosp. Ivan Roth, c. kr. pisarniški oficijal v Sevnici, je imenovan pisarniškim višjim oficijalom v devetem plačilnem razredu pri c. kr. okrajnem sodišču v Šmarji pri Jelšah.

V Poljčanah je povozil Grundnerjev hlapec šolarico Ano Potisk. Deklica je težko ranjena in bržkone ne bo ozdravela, ker ima hude notranje poškodbe.

Hum pri Ormožu. Vinograd dr. Zidariča, nekdaj last dr. Murmayra iz Gradca je kupil posestnik g. Mart. Vtičar na Humu za 24.000 K. — Vinogradi letos dobro kažejo; ako ne bo toče, bomo imeli imenitno trgatev.

Središče. Za zidanje župnijske cerkve sv. Duha pri Središču so prezvišeni knez in škof ob birmovanju blagovolili pokloniti 50 K, za kar se njim izreka prisrčni „Bog plati!“

Sv. Bolfenk pri Središču. Pri nas je 2. t. m. hudo pobila toča, ki je padala kakor lešniki debela. — Dne 24. m. m. je tukaj umrl Matija Novak, rojen leta 1828. N. v m. p.!

Avstro-Ogrska in Srbija. Trgovinska pogajanja med Avstro-Ogrsko in Srbijo so v prav dobrem tiru. Začasno se sklene pogodba do 31. grudna 1907. Vlada želi, da pride kmalu do trajne avstro-srbske trgovinske pogodbe.

Ogrsko. Hrvaški poslanci so v sredo 3. t. m. nadaljevala z obštrukcijo proti železniškemu zakonu. Naenkrat se vzdigne trgovski minister Košut in izjavi, da umakne dotični paragraf, ki govori o ogrskem službenem jeziku. Namesto tega pa se naj dostavi k § 1, da se ostale točke postave uveljavijo naredbenim potom. Vsled tega koraka ogrske vlade so bili celo ogrski poslanci presenečeni, kajti ta korak vlade je protiustaven. Na ta načini hočejo udušiti hrvaško obštrukcijo.

Razpis stavbe.

Pri Sv. Lenartu nad Veliko Nedeljo se bo še to leto popravljalo učiteljsko stanovanje. Ustmena zniževalna dražba se vrši

dne 21. julija t. l.

po večernicah v stari šoli.

Stavba se odda enemu samemu podjetniku.

Izklicna cena znaša 8296 kron.

Stavbeni operat je razpoložen na ogled pri šolskem vodstvu.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti 829 kron varščine.

Krajni šolski svet Sv. Lenart,
dne 30. junija 1907.

454 (2—1) **Janez Horvat** načelnik.

Tržne cene
v Mariboru od 1. julija 1906.

Živila	100 kg	od K	od h	do K	do h
Pšenica		19	20	—	—
rž		16	—	—	—
ječmen		17	—	—	—
oves		17	50	—	—
koruza		14	75	—	—
proso		16	—	—	—
ajda		19	—	—	—
seno		4	40	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	44	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	32	—	—
surovo maslo		2	40	—	—
maslo		2	60	—	—
špeh, svež		1	50	—	—
zelje, kislo		—	—	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ kisla		—	84	—	—
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	6	—	—

750-letni jubilej
božje poti v Marijinem Celju l. 1907.

Povodom te slovesnosti vozi slovenski romarski vlak v Marijino Celje iz Maribora dne 4. avgusta t. l. ob 11. uri 40 minut zvečer in sprejema romarje od Maribora do Špilfelda.

Romarji od Celjske, Ptujske, Ljutomerske in Koroške strani naj se poslužijo večernih vlakov, da pravočasno pridejo k romarskemu vlaku v Maribor. Romarski vozni listek velja samo za vožnjo iz Maribora v Marijino Celje in do Maribora nazaj. Vožnjo v Maribor in iz Maribora domu si plačajo romarji posebej sami.

V Kapfenberg pridejo romarji dne 5. avgusta t. l. ob ½3 zjutraj.

Od Kapfenberga se vozijo tisti romarji, ki imajo bele vozne listeke ob 3. zjutraj. Drugi romarji ki imajo rujave vozne liste, se vozijo iz Kapfenberga ob 7. zjutraj. (Vsi skupaj se ne moremo voziti, ker mala železnica ima vozov le za 800 oseb).

Bele vozne liste dobi 800 romarjev, ki se najprej oglasijo in pošljejo voznino; drugi dobijo rujave.

V Au-Seewiesen se zopet vsi romarji združijo in skupno romajo v Marijino Celje, kjer je ob 4. popoldne slovesen sprejem romarjev.

Red službe Božje, pridig in prejemanje sv. zakramentov dobi vsak romar poleg voznega lista.

Nazaj se vozijo romarji, ki imajo bele vozne listeke v sredo 7. avgusta t. l. ob 1. popoldne iz Au-Seeewiesen in pridejo v Maribor ob ½6. zvečer, iz Maribora domu imajo romarji z večernimi vlaki zvezo. Drugi romarji z rujavimi voznimi listeki se peljajo iz Au-Seewiesen v sredo 7. avgusta ob 4. popoldne in pridejo v Maribor ob 11. zvečer ter imajo zvezo z ponočnimi vlaki.

Cena vožnje iz Maribora, Pesnice, Št. Ilja in Špilfelda v Marijino Celje in nazaj v Maribor znaša za II. razred **11 K 60 v** in za III. razred **8 K 80 v.**

Vozni listek se naroči **le pri župniku Martinu Medved, pošta Laporje, ako se denar pošlje naprej ali pa po povzetju.** Vozni listek se pošlje na nevarnost naročnika. Čas za oglašenje k romanju **je do 31. julija t. l., pozneje se vozni listeki več ne pošiljajo.**

Ker železnica zahteva, da se nji prej naznani število udeležencev, se vozni listeki ne morejo več pošiljati naprej na razpolago.

Romarji naj se oglasijo za vozne listeke pri svojih dušnih pastirjih, ali pa se naj sami obrnejo do župnika Medveda v Laporju. Listeki se bodo razpošiljali od 21. do 31. julija t. l.

Preč. gg. dušne pastirje pa prosiva podpisana, da romanje oznanijo in priporočajo, romarjem naročijo vozne liste ter z naročilom vred pošljejo tudi voznino. V zahvalo za trud se bode za nje opravila v Marijinem Celju služba Božja.

Duhovniki, ki želijo romarje spremljati in tam spovedovati, naj se javijo g. prof. dr. A. Medvedu.

Duhovni vodja: **Profesor dr. A. Medved** v Mariboru.

Prireditelj vlaka: **Župnik Martin Medved,** Laporje.

459 1—1

Karol Kocijančič
kamnoseški mojster
MARIBOR, **samo** Schillerstrasse 25.
izdelnje **altarje, prižnice, podobe** in vsa druga stavbinska dela iz **kamna, žrfi, spomenike itd.**
Zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov.
456

Slovenci!
Pristopajte h Kmečki zvezi!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani
Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjeništvo za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weixl, Maribor. 12 12—9

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!